

**T.C.
İSTANBUL KENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**EVLİ BİREYLER ARASINDA CİNSİYETE GÖRE
ALGILANAN CİNSEL DOYUM, EVLİLİK TİPLERİ VE
ALDATMAYA YÖNELİK NİYETLERİ ARASINDAKİ
İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
Serpil ENDİRLİK**

**Enstitü Anabilim Dalı : Psikoloji
Enstitü Bilim Dalı : Klinik Psikoloji**

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet Zihni SUNGUR

İSTANBUL – 2021

T.C.
İSTANBUL KENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**EVLİ BİREYLER ARASINDA CİNSİYETE GÖRE
ALGILANAN CİNSEL DOYUM, EVLİLİK TİPLERİ VE
ALDATMAYA YÖNELİK NİYETLERİ ARASINDAKİ
İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Serpil ENDİRLİK

Enstitü Anabilim Dalı : Psikoloji
Enstitü Bilim Dalı : Klinik Psikoloji

“Bu tez 09/07/2021 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği / Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATİ	İMZA

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Serpil ENDİRLİK

09.07.2021



ÖNSÖZ

Yüksek lisans sürecinde öğrencisi olmanın ayrıcalığı ve gururunu yaşarken, tez çalışmamı sahiplenerek bu süreçte benden desteklerini esirgemeyen çok değerli öğretmenim Prof. Dr. Mehmet Zihni SUNGUR'a değerli katkı ve emekleri için içten teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Daha klinik psikoloji yüksek lisansıma başladığım ilk günden beri hem bilgisi ve tecrübeleriyle hem de bir kız kardeşin hissettirebileceği sevgisiyle yanımda olduğunu her zaman hissettiren canım arkadaşım Psk. Irmak UZUN'a bu süreçte de desteklerini esirgemediği için ve hayatıma eşlik ettiği için teşekkür ederim. Ayrıca benden destek ve ilgisini eksik etmeyen, ortaokuldan beri tanıdığım başarılı bir endüstriyel psikolog olacağından hiç şüphesiz emin olduğum canım arkadaşım Psk. Tülüce TOKAT'a da yardımlarından ötürü teşekkür ederim.

Tez sürecimin son zamanlarında tanışma fırsatı yakaladığım hocam Doç. Dr. Engin ARIK'a değerli zamanını bana ayırdığı ve destek vererek tezime ışık tuttuğu için teşekkür ederim. Yüksek lisans eğitimi süresince ve tez sürecinde de desteklerini esirgemeyen Dr. Öğretim Üyesi Burcu SEVİM'e teşekkürü bir borç bilirim.

Bu yaşıma kadar desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, yeri geldiğinde tüm yükümü alan, düştüğüm zaman arkama bakmama bile gerek duymaksızın varlığını her zaman hissettiren güzeller güzeli kalpli annem Zehra ÖZHAMURKAR'a düşünebildiğim her güzel hayal ve hedef için teşekkür ederim.

Tüm hocalarıma ve tezimin son okumasında yardımlarını esirgemeyen yakınlarıma teşekkürlerimi borç bilirim. Bu günlere ulaşmamda emeklerini hiçbir zaman ödeyemeyeceğim aileme şükranlarımı sunarım.

Serpil ENDİRLİK

09.07.2021

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	i
TABLO LİSTESİ	ii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: KURAMSAL ÇERÇEVE	5
1.1. Evlilik, Evlilik Uyumu, Evlilik Doyumu	5
1.2. Evlilik Tipleri	8
1.2.1. Geleneksel Tip	9
1.2.2. İlişkili Özerk Tip	10
1.2.3. Özerk Tip	11
1.3. Cinsellik ve Cinsel Doyum	12
1.4. Evlilikte Cinsel Doyumun Boyutları	14
1.4.1. Sıklık	15
1.4.2. İletişim	15
1.4.3. Doyum	16
1.4.4. Kaçınma	16
1.4.5. Dokunma	16
1.4.6. Sertleşme Sorunu ve Vajinismus	16
1.4.7. Erken Boşalma ve Orgazm Bozukluğu	17
1.5. Sadakatsizlik ve Aldatma Nedenleri	18
BÖLÜM 2: YÖNTEM	21
2.1. Örneklem	21
2.2. Veri Toplama Araçları	21
2.2.1. Sosyo-demografik Form	21
2.2.2. Evlilik Tipleri Ölçeği	21
2.2.3. Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği	22
2.2.4. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği	22
2.3. Araştırma Deseni	23
2.4. Verilerin Analizi	23
2.5. Araştırma Süreci	25

BÖLÜM 3. BULGULAR.....	26
3.1. Betimleyici Verilerin Analizi	26
3.2. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği, Evlilik Tipleri Ölçeği, Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) Arasındaki İlişkilerin İncelenmesine Yönelik Bulgular	29
3.3. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği, Evlilik Tipleri Ölçeği, Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) Puanlarının Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesine Yönelik Bulgular.....	34
3.4. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği, Evlilik Tipleri Ölçeği, Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) Arasındaki Yordayıcı İlişkilerin İncelenmesine Yönelik Bulgular.....	43
BÖLÜM 4. TARTIŞMA.....	47
4.1. Hipotez 1. Evli bireylerde algılanan cinsel doyum arttıkça, aldatmaya yönelik niyet azalır.	48
4.2. Hipotez 2. Evli Bireylerde Evlilik Tipleri, Algılanan Cinsel Doyumu yordar. 50	
4.3. Hipotez 3. Evli Bireylerin Evlilik Tipleri, Aldatmaya Yönelik Niyetleri Üzerinde Etkilidir.....	52
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	54
KAYNAKÇA.....	56
EKLER	64
ÖZGEÇMİŞ	72

KISALTMALAR

ANOVA	: Analysis Of Variance
AYNÖ	: Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği
CDÖ	: Cinsel Doyum Ölçeği
CDÖ (EF)	: Cinsel Doyum Ölçeği Erkek Formu
CDÖ (KF)	: Cinsel Doyum Ölçeği Kadın Formu
ETÖ	: Evlilik Tipleri Ölçeği
GRSSI	: Golombok-Rust Sexual Satisfaction Inventory
SPSS	: Statistical Package Programme For Social Sciences
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu

TABLO LİSTESİ

Tablo 1. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği, Evlilik Tipleri Ölçeği, Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) İçin Cronbach's Alfa Güvenirlik Analizi Sonuçları	24
Tablo 2. Katılımcıların Demografik Özellikleri.....	26
Tablo 3. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği, Evlilik Tipleri Ölçeği, Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) için Betimleyici İstatistikler	27
Tablo 4. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği ve Evlilik Tipleri Ölçeği Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Yönelik Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları.....	29
Tablo 5. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği ve Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Yönelik Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları.....	30
Tablo 6. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Yönelik Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları.....	31
Tablo 7. Evlilik Tipleri Ölçeği ve Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Yönelik Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları.....	32
Tablo 8. Evlilik Tipleri Ölçeği ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Yönelik Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları.....	33
Tablo 9. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği ve Evlilik Tipleri Ölçeği Puanlarının Cinsiyete Göre İncelenmesine Yönelik Bağımsız Gruplar t- Testi Sonuçları	35
Tablo 10. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği ve Evlilik Tipleri Ölçeği Puanlarının Yaşa Göre İncelenmesine Yönelik ANOVA Sonuçları	36
Tablo 11. Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) Puanlarının Yaşa Göre İncelenmesine Yönelik Kruskal Wallis H Testi Sonuçları.....	37

Tablo 12. Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) Puanlarının Eğitim Durumuna Göre İncelenmesine Yönelik Kruskal Wallis H Testi Sonuçları.....	39
Tablo 13. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği, Evlilik Tipleri Ölçeği ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) Puanlarının Çalışma Durumuna Göre İncelenmesine Yönelik Bağımsız Gruplar t- Testi Sonuçları.....	41
Tablo 14. Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) Puanlarının Çalışma Durumuna Göre İncelenmesine Yönelik Mann Whitney U Testi Sonuçları.....	42
Tablo 15. Evlilik Tipi Ölçeği Puanlarının Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği Puanları Üzerindeki Yordayıcı Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları.....	43
Tablo 16. Evlilik Tipi Ölçeği Puanlarının Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) Puanları Üzerindeki Yordayıcı Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları.....	44
Tablo 17. Evlilik Tipi Ölçeği Puanlarının Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) Puanları Üzerindeki Yordayıcı Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları.....	45
Tablo 18. Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) Puanlarının Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği Puanları Üzerindeki Yordayıcı Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları.....	46

ÖZET

İstanbul Kent Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü - Yüksek Lisans Özeti

Tezin Başlığı: Evli Bireyler Arasında Cinsiyete Göre Algılanan Cinsel Doyum, Evlilik Tipleri Ve Aldatmaya Yönelik Niyetleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

Tezin Yazarı: Serpil Endirlik

Danışman: Prof. Dr. Mehmet Zihni Sungur

Kabul Tarihi: 09.07.2021

Sayfa Sayısı: v (ön kısım) + 63 (tez) + 8 (ek)

Anabilimdalı: Psikoloji

Bilimdalı: Klinik Psikoloji

Bu araştırmada, evli bireylerin algıladıkları cinsel doyumlarının aldatmaya yönelik ilişkisi; evlilik tiplerinin cinsel doyum üzerine etkisi ve yine evlilik tiplerinin aldatmaya yönelik niyetle ilişkisi araştırılmıştır.

Araştırmanın örneklemini Türkiye’de yaşayan ve çeşitli sosyal medya platformları aracılığıyla erişilen, 24-62 yaş arasındaki 203 evli birey oluşturmaktadır.

Araştırmada bireylerin sosyo-demografik özelliklerinin belirlenmesi için “Sosyodemografik Form”, evlilik tiplerinin belirlenmesi için “Evlilik Tipleri Ölçeği” evli bireylerin cinsel doyumlarını tespit etmek için kadınlara ve erkeklere yönelik farklı olmak üzere “Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği” ve bireylerin aldatma eğilimini öğrenmek amacıyla “Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS programı kullanılmış, analizlerde Bağımsız Gruplar t-Testi, Mann Whitney U, ANOVA ve Kruskal Wallis U Testi kullanılmıştır. Bu değişkenler arasındaki ilişkilerde ise Pearson Korelasyon Analizi kullanılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre kadınların cinsel doyumu aldatmaya yönelik niyetlerini negatif yönde yordamaktadır. Erkeklerin cinsel doyum ve aldatmaya yönelik niyetleri açısından ise anlamlı bir sonuç elde edilememiştir. Evlilik tipleri içerisinde geleneksel tip, ilişkili özerk tip ve özerk tip evliliklerin tümünde evliliğin cinsel doyumu negatif yönde etkilediği sonucuna erişilmiştir. Evlilik tiplerinin aldatmaya yönelik etkisi konusunda ise Geleneksel Tip ve İlişkili Özerk Tiplerin Aldatmaya Yönelik Niyeti negatif yönde etkilediği tespit edilmiş, Özerk evlilik tiplerinde ise anlamlı bir sonuca erişilememiştir.

Anahtar Kelimeler: Evlilik, Evlilik Tipleri, Cinsel Doyum, Aldatma Eğilimi

ABSTRACT

İstanbul Kent University Institute of Graduate Education-Abstract of Master's Thesis

Title of the Thesis: Examining the Relationship Between Sexual Satisfaction, Marriage Types and Intention to Infidelity Among Married Individuals

Author: Serpil Endirlik

Supervisor: Prof. Dr. Mehmet Zihni Sungur

Date: 09.07.2021

Nu. of pages: v (pre text) + 63 (main body) + 8 (add)

Department: Psychology

Subfield: Clinical Psychology

In this study, the relationship between the perceived sexual satisfaction of married individuals and infidelity, the effect of marriage types on sexual satisfaction and the relationship between marriage types and intention to infidelity were investigated.

The sample of the research consists of 203 married individuals between the ages of 24-62 living in Turkey and accessed through various social media platforms.

In the research, "Sociodemographic Form" to determine the socio-demographic characteristics of individuals, "Marital Typology Scale (MTS)" to determine the types of marriage, "The Golombok-Rust Inventory of Sexual Satisfaction (GRISS)" to determine the sexual satisfaction of married individuals, different for women and men, and to learn the tendency of individuals to cheat. "Intentions Towards Infidelity Scale" was used. SPSS program was used in the analysis of the data, Independent Groups t-Test, Mann Whitney U, ANOVA and Kruskal Wallis U Test were used in the analysis. Pearson Correlation Analysis was used for the relationships between these variables.

According to the results of the research, the sexual satisfaction of women negatively predicts their intention to infidelity. No significant results were obtained in terms of men's intentions for sexual satisfaction and infidelity. As for the effect of marriage types on infidelity, it was determined that the Traditional Type and Related Autonomous Types negatively affected the Intention to Infidelity, but no significant results were obtained in the Autonomous marriage types.

Keywords: Marriage, Types of Marriage, Sexual Satisfaction, Tendency to Infidelity

GİRİŞ

İnsanlık, antik çağlardan günümüze bir topluluk içerisinde yaşayarak gereksinimlerinin büyük çoğunluğunu en makul ve en konforlu şartlarda karşılamanın yolunu bulmuş, önce bir aile içerisinde doğmuş, büyümüş ve ardından kendi ailesini kurarak neslinin devamlılığını sürdürmüştür (Cafı ve Çukadar, 2018: 408).

Ailenin diğer şahıslar ve toplum tarafından tanınması, onanması da asırlardır evlilik kurumuyla geçerliliğini sağlamıştır. Eski Mezopotamya toplumlarında kadın ve erkeğin, şahitler huzurunda yazılı belgeyle evlenerek aile kurumuna ilk adımı attıkları, taş devrinden beri aile kavramının var olduğu ve Babil’de tarihteki en eski yazılı yasa olarak kabul edilen Hammurabi Kanunlarının dörtte birinin evlilikle ilgili olduğu bugün araştırmalarla ortaya konmuştur (Sünbül, 2020: 99; Özüğurlu, 2013: 24).

Aile, hem yasalarımızda hem de gündelik hayatta en temel topluluk olarak tanımlanmaktadır ve Anayasamızın 41.maddesi, aileyi “*Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır*” şeklinde ifade etmektedir. Sadece ülkemizde değil, farklı kültürlerde her ne kadar farklı kurallar mevcut olsa da toplumun sürekliliği ve ortak değerlerin sonraki nesillere aktarılması işlevi evlilikle resmileşen aile yapılanması üzerinden sağlanmaktadır. Dolayısıyla sağlam temellerde kurulmuş bir evlilik, her kültürün ve her toplumun tarih boyunca son derece önemiyet gösterdiği bir konudur (Tekin-Çatal ve Kalkan, 2019; 180).

Örneğin ülkemizde evlilik, belediyelerde ilgili birime yapılan görece kolay bir başvuru sonrasında çiftlerin yakınlarının katıldıkları bir kutlama töreniyle ve sadece birer imzayla geçerlik kazanırken, evliliğin sonlanması işlemiyse; adalet salonlarında, hâkimin huzurunda, iki tarafın da avukatlarının eşlik ettiği ve genelde eşlerin hiçbir yakınının katılmak istemediği, üzücü, görece uzun ve meşakkatli süreçler sonunda gerçekleşmektedir.

Hem toplum açısından hem de devlet nazarında toplumun temeli olarak kabul edilen ailenin dağılması, eşlerden birinin ya da her ikisinin zararına bir durum olmadığı sürece kesinlikle desteklenmeyen bir durumdur. İnsanlar düğün ya da nikâh

törenlerine günlerce hazırlanmakta, en güzel kıyafetlerini giyinerek sevdiklerinin bu en mutlu anına en şık şekilde eşlik etmektedirler. Ancak tam tersi durumda boşanma davalarında taraf olmayı ve bir ailenin dağılmasında etkilerinin olmasını istememe eğilimindedirler. Keza evliliğe ilk adım atılırken nikâh memurunun: “iyi günde kötü günde, hastalıkta ve sağlıkta ...’yi eşin olarak kabul ediyor musun?” sorusuna yüzünde koca bir mutlulukla “evet” diyen insanların, ayrılırken birbirlerini bir daha görmek istemeyecek raddeye gelmeleri büyük bir toplumsal sorun yaratmaktadır. Bu sebeple evliliğin sosyal bir kurum olarak görüldüğü kültür ve toplumlarda boşanma, bazı istisnalar dışında hiçbir zaman ortadan kaldırılmamakla birlikte, hem yasalar hem de geleneklerle zorlaştırılmış durumdadır (Yıldırım, 2004; 59-60).

İnsanların mutlu bir yuva kurmak amacıyla bir araya geldikleri evlilik hayatlarında kimi zaman hiçbir şey istendiği gibi olmayabilmekte kimi zaman da her şey yolunda ve gayet mutlu sürerken eşlerden birinin ya da her ikisinin yaptıkları irili ufaklı hatalar sonucu evlilikler son bulabilmektedir. Boşanmayla sonuçlanan bu evliliklerde en çok görülen sebeplerden biri olan aldatmanın; ilişkide yıkıcı etkileriyle birlikte hem aldatan hem de aldatılan eş için travmatik sonuçları bulunmakta, yapılan araştırmalarda son yıllarda boşanma sebepleri arasında sadakatsizliğin önemli bir rol oynadığı gözlemlenmektedir (Müezzinoğlu, 2014; 9).

Çiftler aynı ülkeden, aynı şehirden, aynı zümreden, aynı inançtan olsalar ve birçok anlamda aynı kültür ve geleneklere sahip olsalar dahi bireysel olarak farklı hayat görüşlerinde ve beklentileri içinde olabilir, üstelik bunlar zaman içerisinde değişimlere de uğrayabilir. Günümüze kadar sadakatsizlik konusunda birçok araştırma yapılmasına rağmen, aldatmaya tam olarak neyin sebebiyet verdiği konusunda elde edilen sonuçlar oldukça karmaşıktır (Alaçam, 2020: 10; Müezzinoğlu, 2014: 13).

Bu çerçevede toplumsal yaşayıştaki değişimler, iletişim yöntemlerinin hızlıca gelişimi, nüfus artışı ve nüfusun daha çok kentlerde bir arada yaşamasıyla kalabalıklar içerisinde yalnızlaşan bireylerin ilişkilerinde farklı beklentilere girmeleri ilk bakışta geçerli bir sebep olarak sayılabilir. Ancak genel anlamda en yaygın neden; ilişkideki mutsuzluk ve çatışmalar olarak görülmekte, ilişkideki doyum düzeyi düşüklüğünün bireyi farklı arayışlara itmesiyle de kişinin mevcut ilişkisi dışındaki

alternatifleri değerlendirme ihtimalinin arttığı düşünülmektedir. Bu doyumunsa, cinsellikle doğrudan bağlantılı olduğu ve doyurucu bir cinsel yaşam eksikliğinin bireyleri aldatmaya yönelttiği sıklıkla araştırmalara konu olmaktadır (Yeniçeri ve Kökdemir 2006; Çavuşoğlu, 2011; Müezzinoğlu, 2014; Bayar, 2015; Alaçam, 2020).

Çalışmamızda evli bireylerin evliliklerindeki iletişimi ve eşleriyle olan bağlılık düzeylerini nasıl ifade ettikleri üzerinden evlilik tipleri tespit edilmeye çalışılmış; evlilik tiplerinin cinsel doyuma etkisi, evlilik tiplerinin aldatmaya yönelik niyetle ilişkisi ve cinsel doyumun aldatmaya yönelik niyeti etkileyip etkilemediği araştırılmıştır.

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı; elde edilen veriler doğrultusunda, bireyler arasındaki cinsel doyum, evlilik tipleri ve aldatma niyetleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını araştırmaktır. Tezin amacı doğrultusunda cevabı aranan temel araştırma soruları şu şekildedir:

- Evli bireylerin algılanan cinsel doyumunu ile evlilik tipleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- Evli bireylerin cinsel doyumunu aldatma niyetlerini etkilemekte midir?
- Evli bireylerin aldatmaya yönelik niyetleri ile evlilik tipleri arasında ilişki var mıdır?

Çalışmanın Hipotezleri

Çalışmanın hipotezleri aşağıdaki şekilde oluşturulmuştur;

1. Evli bireylerde algılanan cinsel doyum arttıkça, aldatmaya yönelik niyet azalır.
2. Evli bireylerde evlilik tipleri, algılanan cinsel doyumunu yordar.
3. Evli bireylerin evlilik tipleri, aldatmaya yönelik niyetleri üzerine etkilidir.

Çalışmanın Önemi

Tezin konusu doğrultusunda bu tezin önemi: evlilik tipleri, cinsel doyumları ve aldatma niyetleri arasındaki bağlantıların anlamlandırılmasını sağlamaktır.

Cinsel doyumunu yüksek ve aldatma niyeti düşük bulunan evli bireylerin evlilik tiplerine göre incelenmesi, değişkenlerin birbirlerine etkisi ve evlilik tiplerine göre değerlendirilmesiyle evli bireylere, evlenmeye niyeti olan çiftlere ve gelecekte yapılacak psikolojik danışmanlık ve diğer bilimsel çalışmalara kaynak oluşturacaktır.

Alanyazında evlilik tiplerinin algılanan cinsel doyum üzerine etkisini araştıran bir çalışmaya rastlanmadığı için çalışmamız, sonraki araştırmalar için bir kaynak veri oluşturması açısından önemlidir.

Çalışmanın Yöntemi

Bu çalışmada çevrimiçi anketler kullanılarak, Türkiye’de yaşayan 25-65 yaş aralığında 200 evli bireyin, kadın ve erkek eşit olarak araştırmaya katılması hedeflenmiş, araştırmaya 112’si kadın ve 91’i erkek olmak üzere toplamda 203 kişi çevrimiçi anketler aracılığıyla katılmıştır. TÜİK 2020 verilerine göre kadınlarda ilk evlenme yaşının ortalama 25 olması dolayısıyla katılımcıların yaş ortalaması 25 alt sınır olarak belirlenmiştir. Tez konusu doğrultusunda veri analizi yapılmış, elde edilen verilerin SPSS 22 programı üzerinden güvenilirliği incelenmiş ve ulaşılan kaynaklardan literatür taraması yapılmıştır. Ayrıca veri toplamak amacıyla Sosyo-demografik Form, Evlilik Tipleri Ölçeği, Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği ve Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği kullanılmıştır.

BÖLÜM 1: KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Evlilik, Evlilik Uyumu, Evlilik Doyumu

Kendini mutlu ve güvende hissedebilmek insanın en temel ihtiyaçlarından biridir. Kişi doğduğu andan itibaren sosyalleşme ve yakın ilişkiler kurma sürecine girmekte ve varlığını bir topluluk içerisinde sürdürerek bu gereksinimlerini karşılamaktadır (Gizir, 2012: 37). Bu toplulukların en temeliyse geçmişten günümüze aile olarak görülmekte, ayrıca yine bireyler kendilerine uygun biriyle evlenerek yaşamını paylaşma ihtiyacı duymaktadır (Ondaş 2007: 8).

Bu bağlamda evlilik, aile bütünlüğünün oluşmasında en önemli unsurlardan biridir (Yalçın, 2014: 251). Bununla birlikte evlilik, neslin sağlıklı gelişimi için önemli avantajlar taşımaktadır. Tek ebeveyn yerine evli çiftler tarafından yetiştirilen çocukların sosyal, entelektüel ve cinsel uyum açısından daha başarılı oldukları yönünde kamuoyunda genel bir kanı mevcuttur (Sungur 2021: 153).

Toplumun temeli olarak kabul edilen ve tarih boyunca her kültürde izlerine rastlanan evlilik kurumuyla ilgili sistemli araştırmaların, diğer birçok bilimsel çalışmada olduğu gibi 20. yüzyıl başlarında yoğunluk kazandığı görülmektedir (Yurdakul, 2019: 22; Yazıcı ve Demirli, 2020: 298). İnsanlık için bu denli ortak bir değerini görece çok geç bir dönemde araştırmalara konu olması dikkat çekicidir. Ancak 19.yüzyılın sonları ve 20.yüzyılın başlarında peş peşe gelen bilimsel gelişmeler ve araştırmalar ışığında bu alanın daha çok dikkat çektiğini söylemek de mümkündür. Ayrıca Freud tarafından ortaya konulan psikanaliz kuramıyla birlikte cinsellik, insani gereksinimler, birliktelikler, eşler arası iletişim, evlilik ve aile konularına olan ilginin arttığını ve daha çok tartışılmaya başlandığını ifade etmek de mümkündür (Bakırtaş, 2020: 91).

Yazıcı ve Demirli'nin (2020: 296) Woody ve Woody'den (1973) aktardığı şekliyle sosyalleşmeye eğilimli olan insanın yaşamı sürekli kılmak konusunda attığı ilk adım ve aynı zamanda fizyolojik ve duygusal ihtiyaçlar da eklendiğinde en önemli karar, evlilik olarak görülmektedir. Ayrıca evlilik sayesinde çiftler; sevmeye sevilme, paylaşma, aitlik, bağımsızlık, korunma, kendini gerçekleştirme ve üreme gibi birçok

ihtiyacını en güvenilir ve toplum tarafından onanan şekilde gerçekleştirebilmektedir (Sungur 2021: 153; Güleç, 2013: 9; Bayar, 2015: 2).

Pehlivan (2006: 145), evlilik tanımında; sosyal, dini ve siyasi anlamda aynı haklara sahip kadın ve erkeğe vurgu yapmakta, iki varlığın ortak yuva kurma dürtüsünde anlaşması ve serbest seçime dayalı bir birliktelik düşüncesinde olması gerektiğine değinmektedir.

Özuğurlu (2013: 20) ise; kadın ve erkeğin evlilik konusunda karşı cinsten farklı beklentileri bulunduğunu ve bu beklentilerin evlilik potasında eridiğine dikkat çekmektedir. Ancak Yazıcı ve Demirli'ye (2020: 297) göreyse; günümüzde birçok insan evliliği toplum içinde var olabilmenin yegâne kuralı olarak görmekte, bazıları da sadece yalnızlıktan kurtulmak ve ömrünün kalanını yalnız geçirmemek amacıyla evlenmektedir.

Keza evlilik, her an birçok karar alarak yaşamını sürdüren insanların, ömürleri boyunca aldıkları ve belki de geleceklerini en çok etkileyen kararlardan biridir (Tekin-Çatal, Kalkan ve Batık 2018: 500). Öyle ki bu karar sadece kişinin kendisini etkilemekle kalmamakta; evlenmeden önce içinde yaşadığı aileyi, sosyal çevreyi; eşini, eşinin ailesini, sosyal çevresini ve yeni kurulacak ailenin ileride meyveleri olacak çocuklarını da o denli etkilemektedir.

Tekin-Çatal ve Kalkan'ın (2019: 180) Yavuzer (2011)'den aktardığı şekliyle çiftler, evlenmeden önce farklı sosyal çevrelerde yetişmelerinden dolayı; farklı hayat tarzları, alışkanlıkları, gelecek beklentileri ve davranış şekilleriyle bir araya gelmektedir. Bu açıdan evlilik; eşlerin birbirlerini farklı özellikleriyle sevmesi ve bu özellikler doğrultusunda bir nevi güç birliği yapmalarıdır şeklinde de ifade edilebilir.

Dolayısıyla evlilik; toplum, aile, cinsellik, çocuk gelişimi, sosyal bağlar gibi birçok kavramın bir arada ve iç içe yaşandığı bir sürecin ilk adımıdır ve sağlıklı şekilde sürdürülebilmesi için eşlerin evlilikleri içerisinde psikolojik ve biyolojik ihtiyaçlarını karşılamaları oldukça önem arz etmektedir (Kublay ve Oktan 2015: 26). Bu sebeple evlilik aynı zamanda bir etkileşim kurumudur ve eşler arasındaki sağlıklı etkileşim, evlilik doyumunu, evliliğin kalitesini ve ömrünü doğrudan etkilemektedir (Ersanlı ve Kalkan, 2008: 1-4; Şafak-Öztürk ve Arkar 2014; Rodoplu 2019: 16).

Aynı şekilde Çelik (2012: 6) de sağlıklı bir toplum ve sağlıklı nesiller için aile yapısının önemine vurgu yapar ve konuyla ilgili cinsel doyumun öneminden söz eder.

Erişti (2010: 9) ise evlilikte zaman ve beklenti boyutuna dikkat çeker ve özünde birbirlerinden farklı bir birey olan eşlerin geçmiş hayatlarından edindikleri yaşam öyküleri doğrultusunda ilişkilerinin geleceği konusunda farklı hayaller kurabileceklerinden söz eder. Keza Yazıcı ve Demirli (2020), eşlerin evliliğe adım atarken, önceki yaşamlarından daha mutlu olacaklarını düşündüğünü, evlilikte eşleri neyin daha çok mutlu ettiği ve evliliğe yönelttiği konusundaysa; erkekleri eşleri tarafından saygı görmek ve idealleri konusunda desteklenmek, kadınlarda ise korunma duygusu ve heyecan verici duygular yaşama isteğinin öne çıktığını belirtmektedir.

Güvenç (2010) de “İnsan ve Kültür” adlı kitabında; evliliğin ekonomik, sosyal ve psikolojik olmak üzere üç farklı boyutu olduğuna, topluma ve kültüre göre farklı kuralları bulunduğuna dikkat çekmektedir.

Sosyal, dini ve ekonomik olarak dünyadaki en eski kurumlardan biri olan evlilik; yasalar, kurallar, gelenekler ve inançlar doğrultusunda eşlerin hak ve görevlerini belirleyen evrensel bir statü görevi görmektedir (Alaçam, 2020: 1). Bu statü ve tüm toplumlarda kabul görmüş tek birliktelik olmanın yanında evlilik içerisinde eşler, farklı kültürlerde farklı etkileşim ve iletişim yapılarına sahiptir (Tarhan 2019: 14).

Alanyazında eşler arasındaki etkileşim kavramının aynı zamanda evlilik uyumu ve evlilik doyumuyla birlikte ve yer yer aynı anlamda kullanıldığı görülmektedir. Eşler arasındaki beklentilerin müşterek karşılanma düzeyi olarak tanımlayabileceğimiz evlilik doyumunu, evliliğin dünya çapında bir kurum olmasından bağımsız olarak evlilikten evliliğe, kişiden kişiye ve hatta aynı yuva içerisinde yaşayan eşlerden her birine göre değişiklik gösterebilecek taleplere ve beklentilere konu olabilmektedir.

Şafak-Öztürk ve Arkar’a (2014: 17) göre evlilik uyumu; eşler arasında kuvvetli bir iletişim ortamına eşlik eden birbirleri hakkında olumlu duygular besleme, birlikte bir şeyler yapmaktan aldıkları hazzın boyutu ve çatışmaları çözme becerileri olarak ifade edilmiştir. Kaplan ve Zeyneloğlu (2018: 11) evlilik uyumu konusunda, farklı

kişilikteki eşlerin ortak hedeflere ulaşmak ve saadeti kalıcı hale getirmek için bir bütün olması, birbirlerini tamamlaması cümlelerine yer vermektedir.

Evlilik sadece aynı çatı altında bir arada olmanın ötesinde, eşlerin geçmiş yaşam tecrübelerini, içinde doğup büyüdüğü aile ve sosyal çevrelerinden edindikleri değerleri ve hayat görüşlerini aynı paydada buluşturmasıyla gerçekleşmekte, eşlerin evliliğe olan bakış açıları ve ele alış şekilleri de değişiklik gösterebilmektedir (Tekin-Çatal ve Kalkan, 2019: 180). Eşlerin evliliklerini ele alış şekilleri, evliliğe olan bakış açıları ve evliliklerini nasıl tanımladıklarını anlamaksa boşanmayla sonuçlanacak sadakatsizlik eylemlerini asgari düzeye indirmede önemli bir rol oynayabilir. Daha da önemlisi cinsel doyumla pekişmiş bir evlilik uyumu yaşanmasını sağlayabilir.

1.2. Evlilik Tipleri

Evlilik biçimleriyle ilgili yapılan araştırmalarda evliliğe giden sürecin görücü usulü ya da anlaşarak / flört ederek gibi hangi aşamalardan geçtiği (Kubat, 2012: 6; Kublay ve Oktan 2015: 28; Özgüven, 2014: 23; İmamoğlu, 1993: 61), çevre ve eş sayısına göre nasıl değerlendirildiği (Güleç, 2013: 65) konuları birçok farklı çalışmada incelenmiş bununla birlikte evlilik içi iletişime göre de çeşitli sınıflandırmalar yapılmıştır. Güleç'in (2013: 65) Shostrom ve Kavanaugh'dan (1971) aktardığına göre, evliliklerde altı ilişki tipi bulunmaktadır. Besleyici, destekleyici, meydan okuyan, kontrol eden, yüzleştirici ve uysal ilişki tipleri olarak sınıflandırılan bu çalışmadan sonra Olson (1981) ise bin evli çifti inceleyerek dokuz tip evliliğin olduğunu tespit etmiştir. Bu evlilik tipleri; erkek liderliğinde bağımsız, erkek liderliğinde ortak, liderliğin paylaşıldığı ortak, kadının liderliğinde bağımsız, erkek liderliğinde bağımlı, kadın liderliğinde sevecen, kadın liderliğinde yüzleştirici, erkek liderliğinde yüzleştirici ve erkek liderliğinde çatışmalı şeklinde ifade edilmiştir.

Zaman içinde toplumsal yapıda yaşanan değişimler, sanayi ve teknolojinin gelişmesiyle ortaya çıkan yeni kavramlar, evlilik tiplerinin yurt içi ve yurt dışındaki araştırmalarda daha farklı bakış açılarıyla ele alınmasını gerektirmiştir. Örneğin Sığırcı (2010), evli bireylerde bağlanma tiplerini evliliğe dair inanç ve evlilik doyumunu açısından incelemiş, dolayısıyla evlilik tiplerini eşlerin birbirlerine bağlanma düzeyleri üzerinden değerlendirmiştir.

Geçtan (2000: 37) evliliği geleneksel ve çağdaş olarak iki ayrı bölümde incelerken, Rodoplu (2019: 13) geleneksel evlilikleri görücü usulüyle bağdaştırmış ve görücü usulünü de isteyerek evlenme ve istemeyerek evlenme olarak ikiye ayırmıştır. Ayrıca Aslan (2018: 1), flört ederek / anlaşılarak yapılan evliliklerin dışında geleneksel evliliklerin; akraba evliliği, kız kaçırma, kumalık, başlık parasıyla evlenme, beşik kurtmeliği, ölen kardeşin eşiyle evlendirilme, iç güveyi ve çok eşli evlilikler olarak farklı türlerine değinmiştir. Fitzpatrick ise geleneksel, ilişkili özerk ve özerk tip olarak üç farklı şekilde evlilik türü tanımlamıştır (akt. Tekin-Çatal ve Kalkan, 2019: 180).

Her evlilik kendi içinde özel duygulara ve eşler arasında ayrı bir etkileşime konu olmakla birlikte, araştırmamızda geleneksel, ilişkili özerk ve özerk tip sınıflandırmalarıyla Tekin-Çatal ve arkadaşlarının (2018) yurtiçi ve yurtdışındaki diğer araştırmaları göz önünde bulundurarak oluşturdukları “Evlilik Tipleri Ölçeği” kullanılmıştır. Çünkü bu ölçek; araştırmamızla doğrudan bağlantılı ve diğer çalışmalardan farklı olarak evliliğin nasıl oluştuğuna değil, mevcut evliliklerin yapısını evli bireylerin görüşleri üzerinden değerlendirmektedir.

Diğer birçok araştırmada bahsi geçen “evlilik tipleri”, çalışmamızdan farklı olarak aslında evlenme biçimleri olarak ifade edilmesi daha doğru olan incelemeler olmakla birlikte çalışmamız, evlilik yaşamında eşler arasında kurulan etkileşim ve bağların nasıl olduğunu anlamaya yönelik evlilik tiplerini tespit amaçlıdır. Evlenme şekillerinin de evlilikteki iletişimi ve etkileşimi yönlendiren değişkenler olduğunu kabul etmekle birlikte çalışmamızdan farklı bir araştırmada incelenmesi daha doğru olacaktır. Bununla birlikte Sığırcı’nın (2010) Hazen ve Shaver (1994)’dan aktardığı romantik bağlanma türleri araştırmasıysa Tekin-Çatal ve arkadaşlarının geliştirdiği Evlilik Tipleri Ölçeğindeki tanımlarla bazı benzerlik göstermektedir.

Çalışmamızda incelenen “geleneksel, ilişkili özerk ve özerk” evlilik tiplerine aşağıda yer verilmiştir.

1.2.1. Geleneksel Tip

Karşılıklı bağımlılığın ve bağılıkların yüksek olduğu (Sığırcı, 2010: 21) bu evlilik tipinde eşler, birbirlerinin mutluluğu için şahsi özgürlüklerini bir kenara bırakarak

“ben” yerine “biz” duygusunda birleşirler. Paylaşıcılık ve fedakârlık yüksektir. Ev ekonomisi yönetiminin nasıl yapılacağı, birikimlerin nasıl değerlendirileceği, gelecek planları ve hayat görüşlerinde bir fikir birliği söz konusudur. Zamanı birlikte değerlendirme anlayışı yüksek, plansız ve fiziki alan kullanımı açısından sınırların olmadığı bu ilişkilerde en büyük hedef; aile birliğinin korunması olarak görülmektedir (Tekin-Çatal ve ark, 2018: 504)

Dolayısıyla birbirlerine olan bağımlılıkları ve etkileşimleri de çok yüksektir ve tartışma oldukça az görülür. Her ne kadar toplumsal açıdan kalıplaşmış cinsiyet rolleri doğrultusunda erkek egemen bir yapı olarak gözüke de esasında kararların kadın tarafından alındığı bir uzlaşma söz konusudur ve eşlerin hayata bakış açıları birbirleriyle paralellik göstermektedir (Tekin-Çatal ve ark, 2018: 504; Tekin-Çatal ve Kalkan, 2019: 180-181; Ersoy, 2009: 217).

Tüm bunlarla birlikte her ne olursa olsun evliliği koruma, sıkıntılara ve felaketlere birlikte göğüs germe ve sosyal çevreden olumsuz tepki alma korkusuyla evliliği sonlandırmama gibi belirgin özellikler söz konusudur. Erkek sadakatsizliğinin bu evlilik tiplerinde affedilme oranı yüksek ancak kadın sadakatsizliği kabul edilemez olarak görmemekte ve kadın açısından çok acı sonuçlar doğurabilmektedir (Kubat, 2012: 23; Müezzinoğlu, 2014: 89).

Diğer gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de kadının toplumsal hayatta daha çok yer alması, ekonomik bağımsızlığını kazanma yönünde daha aktif olması ve genel olarak bireylerin eğitim seviyesinin yükselmesi gibi koşullar doğrultusunda evlilik tiplerinin gelenekselden ilişkili özerke ve özerke doğru bir geçiş döneminde olduğu görülmektedir (İmamoğlu, 1993: 64; Geçtan, 2018: 20-36; Ersoy, 2009: 219). Ersoy (2009: 217) ise bu geçişi daha çok gelenekselden moderne geçiş olarak tanımlamaktadır.

1.2.2. İlişkili Özerk Tip

Farklı bir evlilik tiptyse İlişkili Özerk Tiptir. Kadınların toplumsal yaşamda her geçen gün daha aktif rol üstlenmesiyle eşlerin evlilik yaşantılarında daha özerk oldukları ve bir nevi kadın-erkek eşitliğinin ön şart koşulduğu evlilik tipleridir (Tekin-Çatal ve Kalkan, 2019: 181).

Her ne kadar eşler arasında bir bağımsızlık söz konusu olsa da biz olma duygusu bu evlilik tiplerinde de yüksek oranda korunmaktadır. İlişkili özerk evliliklerde ev içi ve dışındaki konularda ortaklaşa karar almaya daha çok eğilim gösterilir, evlilik içinde açık görüşlülük önemsenir, ilişkinin geleceği konusu sıklıkla gündemdedir ve eşler birbirine baskı yapmaz. Eşler arasında bir arkadaşlık ilişkisinden söz etmek mümkündür. Ortak bir bütçe ve ortak gelecek planları olmasına rağmen bireysel birikimler ve bireysel harcamalara da sıcak bakılmaktadır. Eşlerin ne zaman birlikte vakit geçireceklerini planlamaları söz konusudur ve ev içinde fiziki alan kullanımında bazı sınırlar görülebilmektedir (Tekin-Çatal ve Kalkan, 2019: 181).

Tüm bu özellikler dolayısıyla ilişkili özerk evlilik tipinde geleneksel evliliklere göre çatışma ihtimali daha yüksektir (Tekin-Çatal ve Kalkan, 2019; 181). Eşler birbirlerine olan bağlılıklarını pek de güvenilir bulmazlar ve düş kırıklığına uğrama korkusu taşımaktadırlar (Sığırcı, 2010: 21).

1.2.3. Özerk Tip

Özerk tip, eşler arasında bağımlılık düzeyinin en az olduğu evlilik tipidir. Özerk tip evliliklerde kişisel özgürlüklere verilen önem oldukça öne çıkmakta, eşlerin her birinin bireysel olarak gelişimleri evlilik kavramının üstünde tutulmaktadır. Ortak hareket etme, ortak düşünce yapılarında olma, fiziksel alanları ve eşyaları birlikte kullanma gibi beklentileri bulunmamaktadır. Eşlerin birlikte ya da bireysel olarak ne zaman ne yapacakları, ne zaman birlikte vakit geçirecekleri gibi konular genel olarak hep önceden planlanmakta ve eşler arasında sınırlı bir etkileşimden söz edilmektedir (Tekin-Çatal ve ark, 2018: 503; Sığırcı, 2010: 21).

İlişkili özerk tipe nazaran özerk tiplerde, geleneksel evliliklerde olduğu gibi bir çatışmadan kaçınma durumu söz konusudur. Bu durum; geleneksel tipte biz olma duygusundan kaynaklanmakla birlikte özerk tipte; kişisel özgürlükleri azami ölçüde korumak, bireysel gelişimin önemine olan inancı diri tutmak, çizilen sınırları ve ortak değerleri korumak amacını taşımaktadır. Eşler, evliliği bir amaç doğrultusunda kullanmakta ve bu amacın korunması için çatışmadan uzak durmaktadırlar (Tekin-Çatal ve Kalkan, 2019).

1.3. Cinsellik ve Cinsel Doyum

Cinsellik, insani gereksinimler içerisinde kişinin yaşamını sürdürmesi açısından yeme, içme, uyuma gibi hayati bir fonksiyon taşımasa da (Gülsün ve ark, 2009: 70) sadece insanlığın değil doğadaki birçok canlının neslini devam ettirmesi için yegâne yöntemdir. Bununla birlikte cinsellik, insanlar için yalnızca üremede kullanılan bir eylem değil, bedenin tamamında yaşanan ve gelişen bir olgu (Aslan, 2018: 22) ve aynı zamanda *“biyolojik, psikolojik, sosyal, kültürel, geleneksel, ahlaki, dini, antropolojik, politik ve ekonomik boyutları olan karmaşık bir bütündür”* (Kıray-Vural ve Bayık-Temel, 2010: 24). Keza cinsel ilişki içerisinde sadece üreme organları yer almamakta ve sadece birleşme eylemi cinsellik olarak görülmemekte; hayal kurma, arzulama, öpüşme, dokunma, okşama, sürtünme gibi çeşitli faaliyetler de cinsellik içerisinde incelenmektedir.

Cinselliğe tüm bu özellikleri sebebiyle bütüncül (biyopsikososyal) yaklaşılması gerektiğini belirten Rodoplu (2019: 26), biyolojik olarak rahata kavuşmak; psikolojik olarak sevmek, sevilme, haz alma ve toplumsal açıdan da neslin devamının sağlanması işlevlerine vurgu yapmaktadır.

Torun ve arkadaşlarına göre (2011: 24) cinsellik, çok küçük yaşlardan başlayıp yetişkinliğe kadar gelişmesini sürdüren ve yaşamın son anına kadar insanın içinde varlığını koruyan temel bir varoluşsal duygudur.

Hem bireysel hem de toplumsal yönden bu kadar nitelikli bir konu olmasına rağmen cinsellik, asırlardır insanlık için bir tabu olarak kalmış ve aynı evlilik ve aile konuları gibi oldukça geç bir dönemdeki araştırmalarda gündeme gelmeye başlamıştır. Önceleri cinselliğin erkekler tarafından özgürce yaşanması, kadınlara ise yasak olmasını eleştiren yayınlar yapılmış, ardından kadınların da cinsellikten zevk aldığını içeren çalışmalar gerçekleştirilmiş, cinselliğin farklı toplumlarda farklı şekilde gelişebildiğine yönelik bulgular ortaya konulmuş ve benzer araştırmalarla da cinselliğe bilimsel bir yaklaşım geliştirilmeye çalışılmıştır. Bu araştırmaların en dikkat çekici olanlarından biriyse; cinselliği birincil, üremeyi ise ikincil amaç olarak gören Freud'un çalışmalarıdır (Aslan 2018: 22).

Keza Aslan (2018: 23) konuyla ilgili Clelia Mosher'ın 1923 yılında kadınlarda meme bakımı ve menstruasyonla ilgili yayınladığı kitabını da oldukça önemli görmektedir. Öyle ki Aslan (2018), Mosher'ın çalışmasında; kadınların da cinsel birleşmeden haz duyduklarını ve orgazm deneyimi yaşadıklarını farklı bir konuda yapılan bilimsel bir araştırmada cinselliğin ilk kez ve tesadüfen anılmasını sağladığını belirtmektedir.

Rodoplu (2019: 25), insanda cinsel aktiviteyle ilgili ilk “doğrudan” araştırmanın ise Kinsey tarafından, önce 1948’de “Erkeklerde Cinsel Davranış” ve ardından 1953’te “Kadınlarda Cinsel Davranış” isimleriyle gerçekleştirildiğini belirtmektedir. Yapılan bu araştırmalardan sonra her geçen gün konuya olan ilgi artmış ve farklı birçok çalışma sayesinde cinsellik tüm detaylarıyla ele alınmaya başlamıştır. Sonuç olarak cinselliğin, insan yaşamının ve evliliklerin en önemli parçalarından biri olduğu ve eşlerin sağlıklı bir iletişim bağı kurması açısından cinsel doyumun etkisinin yadsınamaz olduğu geç de olsa kavranmıştır.

Eşler, birbirleriyle yaşadıkları cinsel ilişkiden ne kadar memnun ve ne kadar yüksek haz alıyorsa cinsel doyumları ve evlilik uyumları da aynı ölçüde yüksek olacaktır. Aynı şekilde doyum eksikliğinin ilişkilere bir o kadar olumsuz yansıdığı, evlilik içindeki mevcut olumlu duyguları da tüketme eğiliminde olduğu ve dolayısıyla eşleri farklı arayışlara yönelttiği konusu birçok çalışmada değerlendirilmiştir (Kıray-Vural ve Bayık-Temel, 2010: 25; Rodoplu, 2019: 3; McCarthy 1997: 236; Kudiaki, 2002: 23).

Cinsel doyum hakkında alanyazında benzer ifadelerle yer verilmekle birlikte net bir tanım yapılamamaktadır. Nasıl ki her evlilik kendi içinde özel duygulara yer veriyorsa cinsel doyum da her evliliğe ve hatta her bireye göre farklılıklar gösterebilir. Ancak literatürdeki çalışmalardan cinsel doyum için kapsayıcı bir tanım yapmak gerekirse; kişinin eşini arzulama düzeyi, hal ve hareketlerinden cinsel yönden ne kadar etkilendiği, birleşme sonrası yaşanan orgazmın tatmin boyutu ve yaşadığı bu deneyim sonucunda yeniden ilişkiye girmeye (özellikle de başka biriyle) ihtiyaç duymaması konuları alanyazında sıklıkla değinilen tanımlardır.

Tunç (2019: 5), cinsel doyumu, bireylerin cinsel ilişkiye yönelik olumlu ya da olumsuz değerlendirmelerinden kaynaklanan duygusal bir karşılık olarak tanımlamakta ve evlilik yaşantısındaki kalitenin belirlenmesinde önemli bir etken

olarak ifade etmektedir. Rodoplu (2019) ise eşlerin yaşadıkları cinsel hayattan duydukları memnuniyetin ve aldıkları hazzın miktarının cinsel doyum olarak ifade edilebileceğini açıklamaktadır. Aynı şekilde Şafak-Öztürk ve Arkar (2014: 17) cinsel doyum için “*evlilik kalitesinin barometresi*” ifadesini kullanmaktadır. Ancak Karagöz (2021: 2) cinsel doyum ile cinsel haz arasında bir ayrım olduğuna ve literatürdeki birçok araştırmanın da bu ayrım üzerine şekillendiğine dikkat çekmektedir.

Evlilik uyumu ile cinsel doyumun birbirleriyle doğru orantılı şekillendiğini vurgulayan Karabağ (2019: 12) da cinsel doyum konusunda kişinin partneriyle sürdürdüğü cinsel hayatından memnun olup olmamasının önemine değinmektedir. Aynı şekilde Kıray-Vural ve Bayık-Temel (2010) de cinsel doyum ve evlilik uyumu arasında bağlantı kurmaktadır. Tüm bunlarla birlikte Yalçın (2014), evlilik uyumu konusuyla ilgili olumlu iletişime ve cinsel doyuma atıfta bulunmakta, tekrar evlenilecek olsa aynı kişiyle mi evlenirler sorusuna verilecek cevabın önemli bir ölçüt olduğuna dikkat çekmektedir.

Hemen hemen her kültürde cinselliğin yasalar ve toplum nezdinde onaylandığı kurum olan evlilik içerisinde cinsel doyumun önemi büyüktür ve eşlerden her birinin birlikte bu doyuma ulaşmaları evliliğin sürdürülebilirliği açısından kritik değerdedir. Bu doyumu sağlayabilmekse ilişkinin kalitesi, sıklığı, süresi gibi birçok kıstasla olumlu ya da olumsuz etkilenebilmekte, evliliğin geleceğini yönlendirebilmektedir. Konuyla ilgili Rodoplu (2019: 3), cinsellikte yaşanan sorunlarla evlilik sorunlarını bağlantılı olarak görmekte ancak esas sorunun hangisinin birincil hangisinin ikincil problem olduğunun ayırt edilemediğini belirtmektedir.

1.4. Evlilikte Cinsel Doyumun Boyutları

Evliliklerde en önemli aktivitelerden biri olarak kabul edilen cinsellik, kalitesiyle ve eşler açısından yarattığı doyum sebebiyle hem mutlu bir evliliğin hem de eşlerin birbirine olan sadakatinin korunmasında etkilidir. Bununla birlikte cinsel hayatta yaşanan sorunlar ve doyum düşüklüğü de evlilik içindeki uyuma, mutluluğa ve sadakate bir o kadar olumsuz yansımaktadır (Rodoplu, 2019; Bayar, 2015; Özbek, 2018; Çolak ve Cin, 2017; Alaçam, 2020). Eşler arasındaki etkileşimin oldukça

önemli olduğu bu süreçte cinsel doyum oldukça kırılgan bir yapıdadır ve birçok faktörden olumsuz etkilenebilmektedir. Bedensel, psikolojik, sosyal ve ilişki arasında yaşanan sorunlar olarak ayırabileceğimiz bu etkenler, daha detaya inildiğinde; eşler arası çatışma ve evlilik sorunları, stres, iletişimsizlik, rutin cinsel yaşamdan bıkkınlık, çocuk sahibi olmak ve çocuk sayısı, statü farkı, ekonomik sorunlar, eşlerin birbirini çekici bulmaması ve cinsel işlev bozuklukları gibi durumlardan etkilenebilmektedir (Çavuşoğlu, 2011).

Golombok ve Rust tarafından 1983'te geliştirilen cinsel doyum ölçeği, cinsel ilişkinin niteliği ve cinsel işlev bozukluklarını değerlendirmeye yöneliktir ve bu ölçekte doyum, dokunma, iletişim, ilişki sıklığı, kaçınma, vajinismus, orgazm bozukluğu, erken boşalma ve empotans alt kırılımlarından elde edilen yüksek puanlar cinsel işlev ve cinsel yaşamdaki bozulmayı temsil etmektedir (Aslan, 2018: 30).

1.4.1. Sıklık

Evliliklerde cinsel ilişki yaşanma sıklığı cinsel doyum açısından önemli bir ölçüt olarak görülmekle birlikte araştırmalarda ilişki sıklığının erkeklerde bir nevi sevginin ispatı gibi büyük bir anlam taşıdığı, kadınlarda ise evlilik uyumu açısından zayıf ilişkili bir ölçüt olduğu ortaya konulmaktadır (Şafak-Öztürk ve Arkar, 2014: 23). Diğer bir ifadeyle erkekler kadınlara göre daha sık cinsel ilişki yaşamak istemektedirler (McCabe 1999: 35).

1.4.2. İletişim

İletişim, evliliğin kalitesini ve ömrünü belirleyen en önemli unsurlardan biridir. Aynı zamanda iletişim, cinsel doyumda da etkileyici bir faktördür. Eşlerin birlikte zaman geçirmesi, konuşması, yakınlık kurması, etkileşime girmesi cinsel doyumunu olumlu yönde etkilemekte; tam tersi durumda iletişimsizlikse cinsel doyumunu düşürebilmekte ve ilişkiyi girme isteksizliği yaratabilmektedir. Keza cinsel hayatta yaşanan olumsuz durumlar da evli çiftler arasındaki uyum, iletişim ve etkileşime zarar vermektedir (Dönmez, 2018: 64).

1.4.3. Doyum

Kişinin yaşadığı cinsellikten aldığı mutluluk, haz ve memnuniyetle doğru orantılı olan doyum, birçok unsurdan etkilenmekte ve kalite düzeyi değişim gösterebilmektedir. Özellikle yaş, cinselliğin yaşanma şekli, sosyal ilişkiler ve sosyal statü doyumun etkilenmesinde önemli öğelerdir. İnsanlar yaşlandıkça hormon seviyelerinde azalmalar yaşanmakta, bu durum uyarılmayı, orgazmı ve cinsel isteği düşürmekte dolayısıyla cinsellikten alınan hazzı azaltmaktadır (Varma ve ark, 2006: 183). Ayrıca bedensel fonksiyonların eskisine göre daha farklı çalışması ya da güçlükler görünmesi de tüm bunlarla bağlantılı olarak doyumu etkileyebilmektedir (Dönmez, 2018: 64).

1.4.4. Kaçınma

Cinsel fobi ya da kişinin partneriyle cinsel ilişki kurmaktan aşırı derecede iğrenmesi, tiksinti hissetmesi olarak tanımlanan kaçınma durumu, evliliklerde cinsel doyumu önemli derecede etkileyen bir bozukluk olmasına rağmen üzerinde çok durulmayan ve çoğunlukla vajinismus, cinsel isteksizlik ve dispareni kavramlarıyla birlikte incelenmekte ya da taciz sonrası ortaya çıkan bir durum olarak ele alınmaktadır (Türegün 2017: 11).

1.4.5. Dokunma

Kişinin kendisini ya da partnerini cinselliğe hazırlarken yaptığı/yaptıkları ve ilişki sırasında ortaya koydukları her eylem birer cinsel yakınlık, cinsel davranıştır. Bu açıdan sadece cinsel ilişkiye girmek değil; bakışmak, şehvetle konuşmak, temas, öpüşmek, sarılmak, fantezi kurmak gibi eylem ve alışkanlıklar da cinsel doyumun davranışsal bir boyutunu ifade etmektedir (Dönmez, 2018: 65).

1.4.6. Sertleşme Sorunu ve Vajinismus

Cinsel aktivitenin sağlanabilmesi ve tamamlanabilmesinde yaşanan sorunlar cinsel doyumu olumsuz etkilemektedir. Cinsel birleşmeye engel olan vajinal kasların spazmı şeklinde tanımlanan vajinismus, kadın cinsel işlev bozuklukları içinde en çok rapor edilen rahatsızlıktır (Konkan ve ark., 2012: 307). Sorunu yaşayan kadınların kontrolü dışında gerçekleşen bu kasılmalara; tüm bedenin kasılması, bacakların

kontrol dışı kapanması, korku, cinsel birleşmeden kaçınma duygusu ve girişin gerçekleşmeyeceği inancı eşlik etmektedir (Rodoplu, 2019: 35).

Kadının kendini eksik, yetersiz ve eşine karşı suçlu hissetmesine neden olabilen vajinismus, aynı zamanda erkeklerde eşleri tarafından istenmedikleri imajı yaratabilmekte ve reddedilme olarak algılanan duruma karşı öfke veya ereksiyon güçlükleri yaşanabilmektedir (Rodoplu, 2019: 35).

Erkeklerde ise uyarılma işlev bozukluğu, empotans ya da sertleşme sorunu olarak tanımlanan durum; birleşmenin gerçekleşebilmesi için penisteki sertleşmenin süreklilik sağlayamamasıdır. Bu durumu yaşayan erkeklerin eşleri de vajinismusta olduğu gibi eşleri tarafından öfke ya da istenmeme duygularını yaşayabilmektedir (Rodoplu, 2019: 35).

1.4.7. Erken Boşalma ve Orgazm Bozukluğu

Tüm cinsel aktiviteler içerisinde belki de en kısa süren ancak çoğu insan için cinsellikteki en önemli amaç olarak görülen ve en yoğun hazzın yaşandığı aşama orgazm evresidir. Orgazm, kadınlarda perine ve vajina çevresindeki kaslarda vazokonjesyon akabinde büyüyen dokuların ani refleks kasılmalarıyla klitoral bölge ve vajinada meydana gelmekte; erkeklerde ise ejakülasyonla birlikte penis ve prostat bölgelerinde yoğun olarak hissedilmektedir (Rodoplu, 2019: 36; Türegün, 2017: 12; Dönmez, 2018: 66).

Erken boşalma sorunu penisin vajinaya girmesinden sonra erkeğin isteğinden önce boşalması ve bu durumun süreklilik arz etmesi durumunda bir sorun olarak algılanmakta, genel olarak tehlikeli bir durum olarak görülmemekte ancak erkekte özgüven eksikliğine, sıklığı durumunda eşler arasında cinsel doyumda azalmaya ve dolayısıyla yaşam kalitesinin bozulmasına sebep olabilmektedir (Dönmez, 2018: 66). Kadınlarda sıklıkla görülebilen orgazm bozukluğu ise cinsel uyarı ve fazların yeterli seviyeye gelmesine rağmen orgazma ulaşmanın tekrarlayıcı biçimde elde edilememesi, zorlaşması, gecikmesi ve bu durumun kişide huzursuzluğa sebep olmasıdır (Rodoplu, 2019: 36).

1.5. Sadakatsizlik ve Aldatma Nedenleri

Aşk ve romantik ilişkiler, insanların birbirleri arasında kurdukları en kuvvetli ilişkilerden biridir. Duygusal çekim, fiziksel beğeni, yüksek arzulama gibi etmenlerle ilk kıvılcımları oluşan bu ilişkinin devamında sevgili olma ve evliliğe doğru yönelme eğilimi görülmektedir. Çiftler, bir ömür mutlu olma hayalleri kurmakta ve bu gayeyle evlilik kurumu aracılığıyla ilişkilerine resmiyet kazandırmaktadır. Bu kurumun korunmasında en önemli bağ da sadakat olarak ifade edilmektedir (Kubat, 2012: 22)

Ancak çiftlerin gelecek planlarıyla ilgili kurdukları bu hayaller her zaman istedikleri gibi sonuç vermemekte, beklenmedik bir zamanda yaşanan vefat, boşanma, istismar ve sadakatsizlik gibi olumsuz durumlar da birlikteliklerine son verebilmektedir. Şüphe yok ki bu olumsuz durumlar içinde en ağırı ölüm olmakla birlikte kimi araştırmacı için istismar kimisi için de aldatılma, bir yakınının kaybetmek kadar derin bir acıya sebebiyet verebilmektedir (Seyfi, 2017: 2; Müezzinoğlu, 2014: 2). Üstelik bu acı çoğu zaman sadece aldatılan eşin manevi dünyasında yaşanmamakta, aldatan eşte de suçluluk, utanç, depresyon sıklıkla görülebilmektedir.

Aldatma, evliliklerde sık rastlanan ve hem aldatan hem de aldatıldığını öğrenen eş için oldukça olumsuz sonuçlar verebilen travmatik bir durumdur. Günümüzde evliliklerin %20 ile %25i arasında aldatmalar görülebilmektedir (Seyfi, 2017: 3). Bazı araştırmalar bu rakamların çok daha yüksek olduğunu ve bunda da temel sebebin gelişen ve değişen iletişim araçlarının kişilerin çok daha kolay iletişim kurabilmesine olanak sağladığını, bununla birlikte aldatma ve aldatılma durumlarının oldukça hassas konular olması sebebiyle eşler tarafından fazla dile getirilmediği şeklinde açıklanmaktadır (Kubat, 2012: 23).

Alanyazında aldatma ve sadakatsizlik konusu farklı boyutlarıyla ele alınıp tanımlanmaktadır. Hall ve Fincham (2006) aldatmayı; eşler arasında kurulan bağlılığın, başka birinin ilişkiye romantik, duygusal ya da cinsel olarak dâhil olması şeklinde tanımlamıştır (akt. Bayar, 2015: 1).

Tortamış (2014), eşlerden birinin, ilişkilerini oluşturan değerleri dışarıdan birini katarak ihlal etmesi olarak tanımlamıştır. Atwood ve Schwartz'ın (2002) benzer bir tanımına yer veren Alaçam (2020) da aldatma konusunda çiftlerin aralarında

vardıkları sadakat değerlerini, ilişkiyi tehlikeye atacak boyutta dışarıdan biriyle davranışsal, fiziksel ya da duygusal olarak ihlal etmeleri olarak ifade etmiştir. Kubat (2012) ise Chen'den (2009) aktardığı şekliyle aldatmayı kasti ve kazara aldatma olarak ikiye ayırmakta ve hangi türden olursa olsun aldatmanın karşı tarafın güvenilirliğine zarar veren olumsuz bir durum olduğuna değinmektedir.

Tanımlardan da anlaşılacağı gibi aldatma kavramı sadece cinsel yönden başka birine yönelmeyi değil, aynı zamanda duygusal sadakatsizliği de içermekte ve hem cinsel hem de duygusal olarak da yaşanabilen ve yaşandığında ilişkide bozulmalara sebebiyet veren bir durum olarak incelenmektedir. Günümüzde terapiye gelen bireylerde ve özellikle de çiftlerde aldatılma ya da aldatılma şüphesinin azımsanmayacak kadar önemli bir sebep olduğu görülmektedir (Alaçam, 2020: 10). Aldatılan eşler çoğunlukla depresyon ve travma sonrası stres bozukluğu yaşamakta, mevcut ilişkilerine dair bağlılık, empati ve güven duygularının ciddi anlamda düştüğü görülmektedir (Alaçam, 2020: 10).

Ancak her iki cinsiyet için de durum genelde aynı olmamakta ve aslında her iki cins de sadakatsizlik konusuna tam anlamıyla aynı pencereden bakmamaktadır. Alanyazında duygusal, cinsel ve her ikisi birlikte yaşanan aldatmalar olarak üç çeşidi olduğu ifade edilen aldatma türlerinden kadınların duygusal yönden aldatmaya, erkeklerinse cinsel yönden aldatmaya daha eğilimli olduğu ifade edilmektedir (Seyfi, 2017: 20; Bayar, 2015: 5).

Aldatmaya tam olarak neyin sebebiyet verdiği ise oldukça karmaşık, her evlilik ve her ilişkinin doğasında olduğu gibi o kişinin bireysel özellikleri ve partneriyle kurduğu bağ ile ilişkilidir. Keza aldatmaya verilen tepkiler de kişiden kişiye, kadın ya da erkek cinsiyetlerine ve ilişkinin doğasına göre değişebilmektedir.

Yeniçeri ve Kökdemir (2006) aldatmaya neden olan altı temel etmen olduğunu belirlemiş ve bunları; çiftlerden birinin ilişkiye yeterli hassasiyeti göstermemesi, eşlerden birinin baştan çıkarılması, aldatmanın sosyokültürel olarak normalleştirilmesi, cinsel doyum eksikliği, eşlerin geçmiş yaşam deneyimleri ve heyecan arayışı olarak ifade etmişlerdir. Bununla birlikte alanyazında sosyodemografik değişkenlere göre (Temel, 2013), cinsiyetlere göre (Polat 2006) evli bireylerin kıskançlık derecesine göre (Tortamış, 2014) ve flört evresinde

aldatmayı konu alan (Toplu-Demirtaş ve ark: 2014) birçok araştırma mevcuttur. Bu araştırmaların büyük çoğunluğunda aldatma sebeplerinin evlilik uyumu ve cinsel doyum kavramlarıyla çok yakın ilişkili olduğu görülmektedir.

Örneğin Kubat (2012: 64), çalışmasında, evliliklerinden memnun olmayan bireylerin, evliliklerinden gayet memnun olanlara göre daha fazla aldatma niyeti taşıdıkları sonucuna ulaşmıştır. Aynı şekilde Kantarcı (2019), çalışmasında evlilikteki duygusal ve cinsel ilişki kalitesinde yaşanan düşüklüğün aldatmanın en önemli sebeplerinden biri olduğunu belirtmektedir. Seyfi (2017: 3), aldatma eğiliminin evlilik tipleri ve bağlanma türleriyle yakından ilişkili olduğunu, evlilikte yakınlık, birliktelik, paylaşım, cinsellik, güvenlik ve duygusal etkileşim kavramlarının; varlığı, yokluğu ya da yetersizlik durumunun eşlerin aldatmaya yönelik niyetlerinde etkili olduğunu belirtmektedir.

Evli bireylerin aldatmaya yönelik niyetlerinin evlilik tipleri ve cinsel doyumlarıyla ilişkisine yönelik gerçekleştirdiğimiz çalışmamız literatüre bu bakış açılarından yapacağı katkı sebebiyle de önem taşımaktadır.

BÖLÜM 2: YÖNTEM

2.1. Örneklem

Araştırmanın örneklemini Türkiye’de yaşayan 24-62 yaş aralığında, okuma yazma bilen, aktif olarak internet ve sosyal medyayı kullanan, evli, 203 bireyden oluşmaktadır. Katılımcıların 112’si (%55,2) kadın, 91’i (%44,8) erkektir.

2.2. Veri Toplama Araçları

Katılımcılara öncelikle “Sosyo-demografik form” verilmiş, ardından “Evlilik Tipleri Ölçeği”, “Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği” ve “Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği” ölçeklerini cevaplamaları istenmiştir.

2.2.1. Sosyo-demografik Form

Katılımcılardan sosyo-demografik özelliklerine ait bilgi toplamak amacıyla hazırlanan formda 11 madde yer almaktadır. Çalışmaya katılan bireylere araştırmacı tarafından hazırlanan sosyo-demografik form sunulmuş ve form aracılığıyla katılımcıların; cinsiyet, yaş, evlilik durumu, çocuk sayısı, yaşanılan yer, doğum yeri, yaşamın büyük çoğunluğunun geçtiği yer ve ekonomik durum gibi bilgileri paylaşmaları istenmiştir.

2.2.2. Evlilik Tipleri Ölçeği

Tekin-Çatal ve arkadaşlarının (2018), Fitzpatrick (1977) ve literatürdeki benzer çalışmalardan yola çıkarak hazırladıkları evli bireylerin evlilik tiplerini belirlemek için geliştirilmiş bir ölçektir. Ölçek 30 maddeden oluşmakta, üç alt boyut bulunmakta ve bunlar içerisinde geleneksel tip 9, ilişkili özerk tip 14, özerk tip 7 madde ile ölçülmektedir. Ölçek 5’li likert tipinde puanlanmaktadır. Cronbach Alpha katsayısı 0.92; Test yarılama güvenirliği katsayısı, ilk yarı için 0.83, ikinci yarı için 0.84 olarak değerlendirilmiştir. Ters puanlanan maddenin bulunmadığı ve toplam puanın elde edilmediği ölçekte, alt boyut toplam puanları ayrıca hesaplanmakta, bireyin hangi alt boyuttan yüksek puan elde ettiğine göre evlilik tipi belirlenmektedir.

2.2.3. Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği

1983'te Golombok ve Rust tarafından geliştirilen ölçek, kadın ve erkek olmak üzere iki form ve 28'er maddeden oluşan likert bir ölçektir. Tek eşli heteroseksüel bireylere sunulan ölçek; cinsel ilişkinin kalitesini ve cinsellikte işlev bozukluklarını birlikte değerlendirmeye yönelik hazırlanmıştır ve toplam puan – alt puan ölçümlerinden ilişkideki cinsel doyum hakkında bilgi edinmeyi amaçlamaktadır. Katılımcılardan sorulan sorulara sıklık derecesine “her zaman” ve “hiçbir zaman” aralığında; “çoğu zaman”, “bazen” “nadiren” biçiminde beş seçenekten birini cevaplaması istenmektedir. Kadınlar ve erkekler için ayrı hazırlanmış formlarda *doyum*, *dokunma*, *iletişim*, *ilişki sıklığı* ve *kaçınma* olmak üzere 5'i ortak, kadınlar için *vajinismus* ve *orgazm bozukluğu* ile erkekler için *erken boşalma* ve *empotans* skalalarından oluşan 7 alt boyut yer almaktadır (Tuğrul, Öztan ve Kabakçı, 1993; Çolak ve Cin 2019). Cinsel Doyum Ölçeğinden alınan puanın artması, cinsel işlevler ve cinsel ilişkinin niteliğine dair bozulmayı göstermektedir.

Yapılan birçok analizle geçerli ve güvenilir bir ölçek olarak kabul edilen GRSSI (Golombok-Rust Sexual Satisfaction Inventory) ölçeğinin Türkçe'ye aktarılması ve Türkiye'de de kullanılabilmesi için güvenirlik analizi yapan Tuğrul, Öztan ve Kabakçı, ölçeğin vajinismus ve erken boşalma tanısı almış kişileri, tanısı olmayan kişilere göre % 100 doğrulukla ayırt edilebildiği sonucuna ulaşmışlardır (Tuğrul, Öztan ve Kabakçı, 1993 akt. Ayatollahi, 2014: 47; Çolak ve Cin 2019; 748). Tutarlı bir yorum sağlanması için olumsuz yapıdaki soruların tersine kodlandığı ölçek, ayrıca cinsel terapinin geri dönüşünün ölçülmesi veya çeşitli sosyal, psikolojik ya da ilaç tedavilerinin cinsel yaşama olan etkisinin araştırılmasında da kullanılmaktadır (Şimşek, Barlas ve Ardiç, 2018: 150).

2.2.4. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği; Jones, Olderbak ve Figueredo (2011) tarafından ilişkilerde bireyin eşini aldatmaya yönelik niyetini önceden tahmin etmek niyetiyle geliştirilen yedi maddelik bireysel değerlendirme ölçeğidir. Ölçek, Toplu-Demirtaş ve arkadaşları tarafından 2013 yılında dilimize uyarlanmıştır. Ölçekte maddeler 1 ve 7 arasında “Hiç olası değil” ve “Tümüyle olası şekilde derecelendirilmiş ve üçüncü madde ters yönlendirmeli olarak puanlanmıştır. Ölçekten alınabilecek en yüksek

puan 49, en düşük puan 7'dir ve alınan yüksek puan aldatma niyetinin yüksekliğini, düşük puan da böyle bir niyet için olasılığın düşük olduğuna işaret etmektedir. Araştırmacılar (Jones, Olderbak ve Figueredo, 2011) elde edilen sonuçları, niyet ölçeğinin altı aya kadar ilişkideki doyum konusunda fikir sahibi olmak açısından anlamlı bir değişken olarak değerlendirmektedir (Toplu-Demirtaş ve ark., 2014: 38).

2.3. Araştırma Deseni

Araştırmamız, ilişkisel tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Bu model, iki ve daha çok değişken arasındaki ilişkiyi ve derecesini belirlemeyi amaçlamaktadır.

2.4. Verilerin Analizi

Betimsel verilerin analizinde yüzde, frekans, ortalama ve standart sapma kullanılmıştır. Araştırmanın değişkenleri ile ilgili normallik varsayımı kutu-çizgi grafikleri, dal-yaprak grafikleri, Q-Q grafiği ve çarpıklık-basıklığa dair veriler ile değerlendirilmiştir. Basıklık ve çarpıklık katsayılarının + 1,5 ve - 1,5 arasında yer aldığı durumlarda normal dağılım kabul edilmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Bu araştırmada da çarpıklık ve basıklık değerleri + 1,5 ve - 1,5 aralığında olduğu için parametrik testlerin kullanılmasına karar verilmiştir. Ayrıca parametrik testlerin kullanılabilmesi için grup sayılarının 30'dan yüksek olması gerekmektedir (Büyüköztürk ve arkadaşları, 2008). Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği, Evlilik Tipleri Ölçeği, Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) puanları demografik özelliklere göre incelenirken fark testlerinde Bağımsız Gruplar t-Testi, Mann Whitney U, ANOVA ve Kruskal Wallis U Testi kullanılmıştır. Bu değişkenler arasındaki ilişkilerde ise Pearson Korelasyon Analizi kullanılmıştır. Varyansların homojenliği varsayımı Levene testi ile incelenmiştir. Verilerin analizi SPSS (Statistical Package Programme For Social Sciences) 22 paket programı ile gerçekleştirilmiştir.

Tablo 1. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği, Evlilik Tipleri Ölçeği, Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) İçin Cronbach's Alfa Güvenirlik Analizi Sonuçları

Ölçekler	Cronbach's Alfa
AYNÖ-Toplam	,838
ETÖ-Geleneksel Tip	,806
ETÖ-İlişkili Özerk Tip	,881
ETÖ-Özerk Tip	,735
CDÖ (EF)-Sıklık	,708
CDÖ (EF)-İletişim	,786
CDÖ (EF)-Doyum	,746
CDÖ (EF)-Kaçınma	,680
CDÖ (EF)-Dokunma	,797
CDÖ (EF)-Ereksiyon Bozukluğu	,605
CDÖ (EF)-Erken Boşalma	,857
CDÖ (EF)-Toplam	,699
CDÖ (KF)-Sıklık	,601
CDÖ (KF)-İletişim	,769
CDÖ (KF)-Doyum	,788
CDÖ (KF)-Kaçınma	,871
CDÖ (KF)-Dokunma	,756
CDÖ (KF)-Vajinismus	,656
CDÖ (KF)-Orgazm Bozukluğu	,805
CDÖ (KF)-Toplam	,930

Tablo 1’de Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği, Evlilik Tipleri Ölçeği, Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) için Cronbach’s Alfa güvenirlik analizi sonuçları verilmiştir.

AYNÖ-Toplam için Cronbach’s Alfa güvenirlik katsayısı ,838 olarak hesaplanmıştır. ETÖ-Geleneksel Tip için ,806, ETÖ-İlişkili Özerk Tip için ,881, ETÖ-Özerk Tip için ,735 olarak hesaplanmıştır. CDÖ (EF)-Sıklık için ,708, CDÖ (EF)-İletişim için ,786, CDÖ (EF)-Doyum için ,746, CDÖ (EF)-Kaçınma için ,680, CDÖ (EF)-Dokunma için ,797, CDÖ (EF)-Ereksiyon Bozukluğu için ,605, CDÖ (EF)-Erken Boşalma için ,857, CDÖ (EF)-Toplam için ,699 olarak hesaplanmıştır. CDÖ (KF)-Sıklık için ,601,

CDÖ (KF)-İletişim için ,769, CDÖ (KF)-Doyum için ,788, CDÖ (KF)-Kaçınma için ,871, CDÖ (KF)-Dokunma için ,756, CDÖ (KF)-Vajinismus için ,656, CDÖ (KF)-Orgazm Bozukluğu için ,805, CDÖ (KF)-Toplam için ,930 olarak hesaplanmıştır.

2.5. Araştırma Süreci

Araştırma sürecinde veriler 26.08.2020 – 03.05.2021 tarihleri arasında araştırmacı tarafından toplanmış ve derlenmiştir. Araştırmada katılımcılara Sosyo-demografik form, katılımcıların cinsiyetlerine göre kadın ya da erkek olarak değişen Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçekleri, Evlilik Tipleri Ölçeği, ve Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçekleri çevrimiçi anket aracılığıyla ve aynı sırayla sunulmuş, anketin çevrimiçi olması ve her yerden katılım sağlanabilmesi sebebiyle araştırma evreni “Türkiye” olarak belirlenmiştir.

BÖLÜM 3. BULGULAR

3.1. Betimleyici Verilerin Analizi

Bu bölümde betimleyici verilere yer verilmiştir. Katılımcıların demografik özelliklerine yönelik yüzde ve frekans değerleri ile araştırmada kullanılan ölçekler için en küçük-en büyük değerler, çarpıklık-basıklık değerleri ile ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Değişken	Gruplar	N	%
Cinsiyet	Kadın	112	55,2
	Erkek	91	44,8
Yaş	24-35	90	44,3
	36-45	61	30,0
	46 ve üstü	52	25,6
Eğitim Durumu	Lise	32	15,8
	Lisans	93	45,8
	Lisansüstü	78	38,4
Çocuk Sayısı	Yok	51	25,1
	1	51	25,1
	2	87	42,9
	3 ve üstü	14	6,9
Çalışma Durumu	Çalışıyor	155	76,4
	Çalışmıyor	48	23,6
Evlilik Süresi	0-2 yıl	31	15,3
	2-7 yıl	44	21,7
	7 yıl üstü	128	63,1
Yaşamın Büyük Kısımının Geçtiği Yer	Şehir	45	22,2
	Büyükşehir	158	77,8
Teşhis Edilen Psikolojik Bir Rahatsızlık	Var	13	6,4
	Yok	190	93,6
Teşhis Edilen Fiziksel Bir Hastalık	Var	29	14,3
	Yok	174	85,7
Aylık Gelir	0-2000 TL	12	5,9
	2000-5000 TL	48	23,6
	5000-8000 TL	54	26,6
	8000 TL üstü	89	43,8

Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Katılımcıların 112’si (%55,2) kadın, 91’i (%44,8) erkektir; 90’ının (%44,3) yaş aralığı 24-35, 61’inin (%30,0) 36-45, 52’sinin (%25,6) 46 ve üstüdür; 32’sinin (%15,8) eğitim durumu lise, 93’ünün (%45,8) lisans, 78’inin (%38,4) lisansüstüdür;

51'inin (%25,1) hiç çocuğu yokken, 51'inin (%25,1) tek çocuğu, 87'sinin (%42,9) iki çocuğu, 14'ünün (%6,9) üç ve daha fazla çocuğu vardır; 155'i (%76,4) çalışırken, 48'i (%23,6) çalışmamaktadır; 31'inin (%15,3) evlilik süresi 0-2 yıl arası, 44'ünün (%21,7) 2-7 yıl arası, 128'inin (%63,1) 7 yıl ve üzeridir; 45'inin (%22,2) yaşamının büyük kısmı şehirde, 158'inin (%77,8) büyükşehirde geçmiştir; 13'ünün (%6,4) teşhis edilen psikolojik bir rahatsızlığı varken, 190'ının (%93,6) yoktur; 29'unun teşhis edilen fiziksel bir hastalığı varken, 174'ünün yoktur; 12'sinin (%5,9) aylık geliri 0-2000 TL arası, 48'inin (%23,6) 2000-5000 TL arası, 54'ünün (%26,6) 5000-8000 TL arası, 89'unun (%43,8) 8000 TL üstüdür.

Tablo 3. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği, Evlilik Tipleri Ölçeği, Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) için Betimleyici İstatistikler

Ölçek	Min	Max	$\bar{x}$	ss	Çarpıklık	Basıklık
AYNÖ-Toplam	7	49	19,03	10,09	1,003	,319
ETÖ-Geleneksel Tip	13	45	35,42	5,91	-,640	,775
ETÖ-İlişkili Özerk Tip	26	70	58,27	8,77	-1,023	1,125
ETÖ-Özerk Tip	7	35	24,38	5,14	-,277	-,035
CDÖ (EF)-Sıklık	0	8	4,23	2,21	,092	-,965
CDÖ (EF)-İletişim	0	7	2,26	2,04	,526	-,838
CDÖ (EF)-Doyum	0	16	6,49	3,73	,538	-,080
CDÖ (EF)-Kaçınma	0	7	1,88	1,85	,876	,064
CDÖ (EF)-Dokunma	0	5	,94	1,36	1,444	1,290
CDÖ (EF)-Ereksiyon	0	8	3,19	2,31	,306	-,895
Bozukluğu						
CDÖ (EF)-Erken Boşalma	0	12	4,19	2,82	,379	-,296
CDÖ (EF)-Toplam	6	51	26,33	10,81	,189	-,624
CDÖ (KF)-Sıklık	0	8	3,65	1,81	,138	-,188
CDÖ (KF)-İletişim	0	8	2,09	2,03	,811	-,150
CDÖ (KF)-Doyum	0	13	4,50	3,27	,569	-,469
CDÖ (KF)-Kaçınma	0	10	3,17	2,51	,786	-,261
CDÖ (KF)-Dokunma	0	12	2,82	2,81	1,027	,420
CDÖ (KF)-Vajinismus	0	13	4,77	3,05	,468	-,293
CDÖ (KF)-Orgazm Bozukluğu	0	15	4,63	3,04	,479	,184
CDÖ (KF)-Toplam	3	69	29,59	13,86	,462	,020

Tablo 3’de Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği, Evlilik Tipleri Ölçeği, Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) puanları için en küçük-en büyük değerler, çarpıklık-basıklık değerleri ile ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir.

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği için aralık 7-49 arasında, ortalama= 19,03 ve standart sapma= 10,09, çarpıklık= 1,003 ve basıklık= ,319 olarak hesaplanmıştır.

Evlilik Tipleri Ölçeği Geleneksel Tip alt boyutu için aralık 13-45 arasında, ortalama = 35,42 ve standart sapma= 5,91, çarpıklık= -,640 ve basıklık= -,775 olarak hesaplanmıştır. İlişkili Özerk Tip alt boyutu için aralık 26-70 arasında, ortalama= 58,27 ve standart sapma= 8,77, çarpıklık= -1,023 ve basıklık= 1,125 olarak hesaplanmıştır. Özerk Tip alt boyutu için aralık 7-35 arasında, ortalama= 24,38 ve standart sapma= 5,14, çarpıklık= -,277 ve basıklık= -,035 olarak hesaplanmıştır.

Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) için aralık 6-51 arasında, ortalama= 26,33 ve standart sapma= 10,81, çarpıklık= ,189 ve basıklık= -,624 olarak hesaplanmıştır. Sıklık alt boyutu için aralık 0-8 arasında, ortalama= 4,23 ve standart sapma= 2,21, çarpıklık= ,092 ve basıklık= -,965 olarak hesaplanmıştır. İletişim alt boyutu için aralık 0-7 arasında, ortalama= 2,26 ve standart sapma= 2,04, çarpıklık= ,526 ve basıklık= -,838 olarak hesaplanmıştır. Doyum alt boyutu için aralık 0-16 arasında, ortalama= 6,49 ve standart sapma= 3,73, çarpıklık= ,538 ve basıklık= -,080 olarak hesaplanmıştır. Kaçınma alt boyutu için aralık 0-7 arasında, ortalama= 1,88 ve standart sapma= 1,85, çarpıklık= ,876 ve basıklık= ,064 olarak hesaplanmıştır. Dokunma alt boyutu için aralık 0-5 arasında, ortalama= ,94 ve standart sapma= 1,36, çarpıklık= 1,444 ve basıklık= 1,290 olarak hesaplanmıştır. Ereksiyon Bozukluğu alt boyutu için aralık 0-8 arasında, ortalama= 3,19 ve standart sapma= 2,31, çarpıklık= ,306 ve basıklık= -,895 olarak hesaplanmıştır. Erken Boşalma alt boyutu için aralık 0-12 arasında, ortalama=4,19 ve standart sapma= 2,82, çarpıklık= ,379 ve basıklık= -,296 olarak hesaplanmıştır.

Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) için aralık 3-69 arasında, ortalama= 29,59 ve standart sapma= 13,86, çarpıklık= ,462 ve basıklık= ,020 olarak hesaplanmıştır. Sıklık alt boyutu için aralık 0-8 arasında, ortalama= 3,65 ve standart sapma= 1,81, çarpıklık= ,138 ve basıklık= -,188 olarak hesaplanmıştır. İletişim alt boyutu için

aralık 0-8 arasında, ortalama= 2,09 ve standart sapma= 2,03, çarpıklık= ,811 ve basıklık= -,150 olarak hesaplanmıştır. Doyum alt boyutu için aralık 0-13 arasında, ortalama= 4,50 ve standart sapma= 3,27, çarpıklık= ,569 ve basıklık= -,469 olarak hesaplanmıştır. Kaçınma alt boyutu için aralık 0-10 arasında, ortalama= 3,17 ve standart sapma= 2,51, çarpıklık= ,786 ve basıklık= -,261 olarak hesaplanmıştır. Dokunma alt boyutu için aralık 0-12 arasında, ortalama= 2,82 ve standart sapma= 2,81, çarpıklık= 1,027 ve basıklık= ,420 olarak hesaplanmıştır. Vajinismus alt boyutu için aralık 0-13 arasında, ortalama= 4,77 ve standart sapma= 3,05, çarpıklık= ,468 ve basıklık= -,293 olarak hesaplanmıştır. Orgazm Bozukluğu alt boyutu için aralık 0-15 arasında, ortalama= 4,63 ve standart sapma= 3,04, çarpıklık= ,479 ve basıklık= ,184 olarak hesaplanmıştır.

3.2. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği, Evlilik Tipleri Ölçeği, Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) Arasındaki İlişkilerin İncelenmesine Yönelik Bulgular

Bu bölümde Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği, Evlilik Tipleri Ölçeği, Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) arasındaki ilişkilerin incelenmesine yönelik Pearson korelasyon analizi sonuçları verilmiştir.

Tablo 4. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği ve Evlilik Tipleri Ölçeği Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Yönelik Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları

Ölçekler		AYNÖ-Toplam
ETÖ-Geleneksel Tip	<i>r</i>	-,344**
	<i>p</i>	,000
ETÖ-İlişkili Özerk Tip	<i>r</i>	-,298**
	<i>p</i>	,000
ETÖ-Özerk Tip	<i>r</i>	-,137
	<i>p</i>	,051

*<.05; **<.01

Tablo 4’te Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği ve Evlilik Tipleri Ölçeği puanları arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik Pearson Korelasyon Analizi sonuçları verilmiştir.

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği puanları ile Evlilik Tipleri Ölçeği Geleneksel Tip ($r=-.344$; $p<.01$) ve İlişkili Özerk Tip ($r=-.298$; $p<.01$) alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu, Özerk Tip ($r=-.137$; $p>.05$) alt boyutu arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 5. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği ve Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Yönelik Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları

Ölçekler		AYNÖ-Toplam
CDÖ (EF)-Sıklık	r	,116
	p	,275
CDÖ (EF)-İletişim	r	,202
	p	,057
CDÖ (EF)-Doyum	r	,183
	p	,084
CDÖ (EF)-Kaçınma	r	,116
	p	,278
CDÖ (EF)-Dokunma	r	,096
	p	,370
CDÖ (EF)-Ereksiyon Bozukluğu	r	,110
	p	,300
CDÖ (EF)-Erken Boşalma	r	-,086
	p	,422
CDÖ (EF)-Toplam	r	,165
	p	,120

* $p<.05$; ** $p<.01$

Tablo 5’te Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği ve Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) puanları arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik Pearson Korelasyon Analizi sonuçları verilmiştir.

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği puanları ile Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ($r=,165$; $p>,05$), Sıklık ($r=,116$; $p>,05$), İletişim ($r=,202$; $p>,05$), Doyum ($r=,183$; $p>,05$), Kaçınma ($r=,116$; $p>,05$), Dokunma ($r=,096$; $p>,05$), Ereksiyon Bozukluğu ($r=,110$; $p>,05$) ve Erken Boşalma ($r=-,086$; $p>,05$) alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 6. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Yönelik Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları

Ölçekler		AYNÖ-Toplam
CDÖ (KF)-Sıklık	r	,112
	p	,237
CDÖ (KF)-İletişim	r	,116
	p	,220
CDÖ (KF)-Doyum	r	,338**
	p	,000
CDÖ (KF)-Kaçınma	r	,235*
	p	,012
CDÖ (KF)-Dokunma	r	,260**
	p	,005
CDÖ (KF)-Vajinismus	r	-,041
	p	,669
CDÖ (KF)-Orgazm Bozukluğu	r	,155
	p	,101
CDÖ (KF)-Toplam	r	,249**
	p	,008

* $<,05$; ** $<,01$

Tablo 6’da Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) puanları arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik Pearson Korelasyon Analizi sonuçları verilmiştir.

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği puanları ile Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) ($r=-,249$; $p<,01$), Doyum ($r=,338$; $p<,01$), Kaçınma ($r=,235$; $p<,05$), Dokunma ($r=,260$; $p<,01$) alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu, Sıklık ($r=,112$; $p>,05$), İletişim ($r=,116$; $p>,05$), Vajinismus ($r=-,041$; $p>,05$) ve Orgazm Bozukluğu ($r=,155$; $p>,05$) alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 7. Evlilik Tipleri Ölçeği ve Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Yönelik Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları

Ölçekler		ETÖ- Geleneksel Tip	ETÖ-İlişkili Özerk Tip	ETÖ- Özerk Tip
CDÖ (EF)-Sıklık	r	-,313**	-,420**	-,382**
	p	,003	,000	,000
CDÖ (EF)-İletişim	r	-,436**	-,474**	-,297**
	p	,000	,000	,004
CDÖ (EF)-Doyum	r	-,575**	-,605**	-,664***
	p	,000	,000	,000
CDÖ (EF)-Kaçınma	r	-,269*	-,301**	-,271*
	p	,010	,004	,010
CDÖ (EF)-Dokunma	r	-,305**	-,205	-,155
	p	,004	,053	,145
CDÖ (EF)-Ereksiyon Bozukluğu	r	-,246*	-,303**	-,344**
	p	,020	,004	,001
CDÖ (EF)-Erken Boşalma	r	-,278**	-,409**	-,296**
	p	,008	,000	,005
CDÖ (EF)-Toplam	r	-,561**	-,641**	-,581**
	p	,000	,000	,000

*<.05; **<.01

Tablo 7’de Evlilik Tipleri Ölçeği ve Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) puanları arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik Pearson Korelasyon Analizi sonuçları verilmiştir.

Evlilik Tipleri Ölçeği Geleneksel Tip alt boyut puanları ile Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ($r=-,561$; $p<,01$), Sıklık ($r=-,313$; $p<,01$), İletişim ($r=-,436$; $p<,01$), Doyum ($r=-,575$; $p<,01$), Kaçınma ($r=-,269$; $p<,05$), Dokunma ($r=-,305$; $p<,01$), Ereksiyon Bozukluğu ($r=-,264$; $p<,05$) ve Erken Boşalma ($r=-,278$; $p<,01$) alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Evlilik Tipleri Ölçeği İlişkili Özerk Tip alt boyut puanları ile Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ($r=-,641$; $p<,01$), Sıklık ($r=-,420$; $p<,01$), İletişim ($r=-,474$; $p<,01$),

Doyum ($r=-,605$; $p<,01$), Kaçınma ($r=-,301$; $p<,01$), Ereksiyon Bozukluğu ($r=-,303$; $p<,01$) ve Erken Boşalma ($r=-,409$; $p<,01$) alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu, Dokunma ($r=-,205$; $p>,05$) alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

Evlilik Tipleri Ölçeği Özerk Tip alt boyut puanları ile Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ($r=-,581$; $p<,01$), Sıklık ($r=-,382$; $p<,01$), İletişim ($r=-,297$; $p<,01$), Doyum ($r=-,664$; $p<,01$), Kaçınma ($r=-,271$; $p<,05$), Ereksiyon Bozukluğu ($r=-,344$; $p<,01$) ve Erken Boşalma ($r=-,296$; $p<,01$) alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu, Dokunma ($r=-,155$; $p>,05$) alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 8. Evlilik Tipleri Ölçeği ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Yönelik Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları

Ölçekler		ETÖ- Geleneksel Tip	ETÖ-İlişkili Özerk Tip	ETÖ- Özerk Tip
CDÖ (KF)-Sıklık	r	-,198*	-,176	-,135
	p	,035	,062	,155
CDÖ (KF)-İletişim	r	-,432**	-,480**	-,266**
	p	,000	,000	,004
CDÖ (KF)-Doyum	r	-,302**	-,325**	-,230*
	p	,001	,000	,014
CDÖ (KF)-Kaçınma	r	-,460**	-,490**	-,190*
	p	,000	,000	,043
CDÖ (KF)-Dokunma	r	-,436**	-,495**	-,191*
	p	,000	,000	,043
CDÖ (KF)-Vajinismus	r	,119	-,216*	,035
	p	,211	,021	,716
CDÖ (KF)-Orgazm Bozukluğu	r	-,141	-,177	-,090
	p	,136	,061	,344
CDÖ (KF)-Toplam	r	-,394**	-,518**	-,237*
	p	,000	,000	,011

* $<,05$; ** $<,01$

Tablo 8’de Evlilik Tipleri Ölçeği ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) puanları arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik Pearson Korelasyon Analizi sonuçları verilmiştir.

Evlilik Tipleri Ölçeği Geleneksel Tip alt boyut puanları ile Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) ($r=-,394$; $p<,01$), Sıklık ($r=-,198$; $p<,05$), İletişim ($r=-,432$; $p<,01$), Doyum ($r=-,302$; $p<,01$), Kaçınma ($r=-,460$; $p<,01$), Dokunma ($r=-,436$; $p<,01$) alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu, Vajinismus ($r=-,264$; $p<,05$) ve Orgazm Bozukluğu ($r=-,278$; $p<,01$) alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

Evlilik Tipleri Ölçeği İlişkili Özerk Tip alt boyut puanları ile Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) ($r=-,518$; $p<,01$), İletişim ($r=-,480$; $p<,01$), Doyum ($r=-,325$; $p<,01$), Kaçınma ($r=-,490$; $p<,01$), Dokunma ($r=-,495$; $p<,01$), Vajinismus ($r=-,216$; $p<,05$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu, Sıklık ($r=-,176$; $p>,05$) ve Orgazm Bozukluğu ($r=-,177$; $p>,05$) alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

Evlilik Tipleri Ölçeği Özerk Tip alt boyut puanları ile Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) ($r=-,581$; $p<,01$), İletişim ($r=-,266$; $p<,01$), Doyum ($r=-,230$; $p<,05$), Kaçınma ($r=-,190$; $p<,05$), Dokunma ($r=-,191$; $p<,05$) alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu, Sıklık ($r=-,135$; $p>,05$), Vajinismus ($r=-,035$; $p>,05$) ve Orgazm Bozukluğu ($r=-,090$; $p>,05$) alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

3.3. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği, Evlilik Tipleri Ölçeği, Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) Puanlarının Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesine Yönelik Bulgular

Bu bölümde Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği, Evlilik Tipleri Ölçeği, Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) puanlarının demografik değişkenlere (cinsiyet, yaş, eğitim durumu, çocuk sayısı, çalışma durumu, evlilik süresi, yaşamın büyük kısmının geçtiği yer, teşhis edilen psikolojik bir rahatsızlık, teşhis edilen fiziksel bir hastalık, aylık gelir) göre incelenmesine yönelik Bağımsız Gruplar t-Testi, Mann Whitney U, ANOVA ve Kruskal Wallis U Testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 9. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği ve Evlilik Tipleri Ölçeği Puanlarının Cinsiyete Göre İncelenmesine Yönelik Bağımsız Gruplar t- Testi Sonuçları

Ölçekler	Gruplar	n	$\bar{x}$	ss	t	sd	p
AYNÖ-Toplam	Kadın	112	14,63	6,66	-7,513 ^a	201	,000**
	Erkek	91	24,46	10,95			
ETÖ-Geleneksel Tip	Kadın	112	35,63	4,91	,555 ^a	201	,580
	Erkek	91	35,15	6,96			
ETÖ-İlişkili Özerk Tip	Kadın	112	59,92	7,60	2,958 ^a	201	,004**
	Erkek	91	56,24	9,68			
ETÖ-Özerk Tip	Kadın	112	24,23	4,62	-,456 ^a	201	,649
	Erkek	91	24,57	5,74			

*<0.05; **<0.01 ^aVaryanslar homojen dağılmadığında kullanılan t değeri

Tablo 9’da Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği ve Evlilik Tipleri Ölçeği puanlarının cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılmasına yönelik Bağımsız Gruplar t- Testi sonuçları verilmiştir.

AYNÖ-Toplam puanları ($t_{(201)} = -8,216$; $p < ,01$) ve ETÖ-İlişkili Özerk Tip ($t_{(201)} = 2,995$; $p < ,01$) alt boyut puanlarının cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. AYNÖ-Toplam puanları, erkeklerde kadınlara oranla daha yüksek, ETÖ-İlişkili Özerk Tip alt boyut puanları kadınlarda erkeklere oranla daha yüksek bulunmuştur.

ETÖ-Geleneksel Tip ve Özerk Tip alt boyutları cinsiyete göre anlamlı derecede farklılaşmamaktadır ($p > ,05$).

Tablo 10. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği ve Evlilik Tipleri Ölçeği Puanlarının Yaşa Göre İncelenmesine Yönelik ANOVA Sonuçları

Ölçekler	Gruplar	n	$\bar{x}$	ss	F	sd	p	Fark
AYNÖ-Toplam	24-35 ¹	90	17,77	10,49	1,568	2	,211	
	36-45 ²	61	20,70	9,77		200		
	46 ve üstü ³	52	19,27	9,64				
ETÖ-Geleneksel Tip	24-35 ¹	90	36,66	5,84	3,636	2	,028*	1>2
	36-45 ²	61	34,43	5,13		200		
	46 ve üstü ³	52	34,44	6,55				
ETÖ-İlişkili Özerk Tip	24-35 ¹	90	61,33	7,49	10,832	2	,000**	1>2
	36-45 ²	61	55,95	8,82		200		
	46 ve üstü ³	52	55,69	9,23				
ETÖ-Özerk Tip	24-35 ¹	90	24,59	4,94	,215	2	,806	
	36-45 ²	61	24,03	5,06		200		
	46 ve üstü ³	52	24,44	5,63				

*<0.05; **<0.01

Tablo 10’da Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği ve Evlilik Tipleri Ölçeği puanlarının yaş değişkenine göre karşılaştırılmasına yönelik Tek Yönlü ANOVA sonuçları verilmiştir.

ETÖ-Geleneksel Tip ($F_{(2, 200)}=3,636$; $p<,05$) ve ETÖ-İlişkili Özerk Tip ($F_{(2, 200)}=10,832$; $p<,01$) alt boyut puanları yaşa göre anlamlı şekilde farklılaşmaktadır. 24-35 yaş arasında olan katılımcılar, 36-45 yaşa arasında olan ve 46 yaş ve üstünde olan katılımcılara göre daha yüksek ETÖ-Geleneksel Tip ve ETÖ-İlişkili Özerk Tip puanlarına sahiplerdir.

AYNÖ toplam ve ETÖ-Özerk Tip alt boyut puanlarının yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı belirlenmiştir ($p>,05$).

Tablo 11. Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) Puanlarının Yaşa Göre İncelenmesine Yönelik Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

Ölçekler	Gruplar	n	SO	H	sd	p	Fark
CDÖ (EF)-Sıklık	24-35 ¹	36	36,01	8,070	2	,018*	3>1
	36-45 ²	25	51,68				
	46 ve üstü ³	29	51,95				
CDÖ (EF)-İletişim	24-35 ¹	36	35,17	10,197	2	,006**	3>1
	36-45 ²	25	50,08				
	46 ve üstü ³	29	54,38				
CDÖ (EF)-Doyum	24-35 ¹	36	38,40	5,743	2	,057	
	36-45 ²	25	54,54				
	46 ve üstü ³	29	46,52				
CDÖ (EF)-Kaçınma	24-35 ¹	36	45,63	,222	2	,895	
	36-45 ²	25	43,66				
	46 ve üstü ³	29	46,93				
CDÖ (EF)-Dokunma	24-35 ¹	36	43,67	,395	2	,821	
	36-45 ²	25	46,12				
	46 ve üstü ³	29	47,24				
CDÖ (EF)-Ereksiyon Bozukluğu	24-35 ¹	36	38,64	4,242	2	,120	
	36-45 ²	25	50,66				
	46 ve üstü ³	29	49,57				
CDÖ (EF)-Erken Boşalma	24-35 ¹	36	45,19	1,686	2	,430	
	36-45 ²	25	40,78				
	46 ve üstü ³	29	49,95				
CDÖ (EF)-Toplam	24-35 ¹	36	37,75	5,290	2	,071	
	36-45 ²	25	50,48				
	46 ve üstü ³	29	50,83				
CDÖ (KF)-Sıklık	24-35 ¹	54	50,83	6,607	2	,037*	3>1
	36-45 ²	36	57,00				
	46 ve üstü ³	23	71,48				
CDÖ (KF)-İletişim	24-35 ¹	54	43,20	20,359	2	,000**	2>1
	36-45 ²	36	73,31				3>1
	46 ve üstü ³	23	63,87				
CDÖ (KF)-Doyum	24-35 ¹	54	56,70	1,722	2	,423	
	36-45 ²	36	61,71				
	46 ve üstü ³	23	50,33				
CDÖ (KF)-Kaçınma	24-35 ¹	54	48,21	9,621	2	,008**	2>1
	36-45 ²	36	69,85				
	46 ve üstü ³	23	57,52				
CDÖ (KF)-Dokunma	24-35 ¹	54	50,58	4,207	2	,122	
	36-45 ²	36	61,71				
	46 ve üstü ³	23	64,70				

CDÖ (KF)- Vajinismus	24-35 ¹	54	54,36	1,760	2	,415
	36-45 ²	36	55,90			
	46 ve üstü ³	23	64,91			
CDÖ (KF)- Orgazm Bozukluğu	24-35 ¹	54	58,21	1,403	2	,496
	36-45 ²	36	59,69			
	46 ve üstü ³	23	49,93			
CDÖ (KF)- Toplam	24-35 ¹	54	50,40	4,703	2	,095
	36-45 ²	36	65,44			
	46 ve üstü ³	23	59,28			

*<0.05; **<0.01

Tablo 11’de Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) puanlarının yaş değişkenine göre karşılaştırılmasına yönelik Kruskal Wallis H Testi sonuçları verilmiştir.

Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) Sıklık ($H_{(2)}=8,070$; $p<,05$) ve İletişim ($H_{(2)}=10,197$; $p<,01$) alt boyut puanları yaşa göre anlamlı şekilde farklılaşmaktadır. 46 yaş ve üstü katılımcılar, 24-35 yaş arası katılımcılara göre daha yüksek CDÖ (EF)-Sıklık ve CDÖ (EF)-İletişim puanlarına sahiplerdir.

Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) Doyum, Kaçınma, Dokunma, Ereksiyon Bozukluğu, Erken Boşalma ve CDÖ (EF) toplam puanlarının yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı belirlenmiştir ($p>,05$).

Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) Sıklık ($H_{(2)}=6,607$; $p<,05$), İletişim ($H_{(2)}=20,359$; $p<,01$) ve Kaçınma ($H_{(2)}=9,621$; $p<,01$) alt boyut puanları yaşa göre anlamlı şekilde farklılaşmaktadır. 46 yaş ve üstü katılımcılar, 24-35 yaş arası katılımcılara göre daha yüksek CDÖ (KF)-Sıklık ve CDÖ (KF)-İletişim puanlarına, 36-45 yaş arası katılımcılar, 24-35 yaş arası katılımcılara göre daha yüksek CDÖ (KF)-İletişim ve CDÖ (KF)-Kaçınma puanlarına sahiplerdir.

Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) Doyum, Dokunma, Vajinismus, Orgazm Bozukluğu ve CDÖ (KF) toplam puanlarının yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı belirlenmiştir ($p>,05$).

Tablo 12. Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) Puanlarının Eğitim Durumuna Göre İncelenmesine Yönelik Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

Ölçekler	Gruplar	n	SO	H	sd	p	Fark
CDÖ (EF)-Sıklık	Lise ¹	10	62,15	5,472	2	,065	
	Lisans ²	42	40,94				
	Lisansüstü ³	38	46,16				
CDÖ (EF)-İletişim	Lise ¹	10	45,30	2,890	2	,236	
	Lisans ²	42	50,14				
	Lisansüstü ³	38	40,42				
CDÖ (EF)-Doyum	Lise ¹	10	56,35	2,837	2	,242	
	Lisans ²	42	41,55				
	Lisansüstü ³	38	47,01				
CDÖ (EF)-Kaçınma	Lise ¹	10	42,95	1,012	2	,603	
	Lisans ²	42	48,39				
	Lisansüstü ³	38	42,97				
CDÖ (EF)-Dokunma	Lise ¹	10	31,50	4,898	2	,086	
	Lisans ²	42	49,64				
	Lisansüstü ³	38	44,61				
CDÖ (EF)-Ereksiyon Bozukluğu	Lise ¹	10	47,30	3,692	2	,158	
	Lisans ²	42	50,52				
	Lisansüstü ³	38	39,47				
CDÖ (EF)-Erken Boşalma	Lise ¹	10	62,90	6,349	2	,042*	1>3
	Lisans ²	42	46,45				
	Lisansüstü ³	38	39,87				
CDÖ (EF)-Toplam	Lise ¹	10	58,40	3,018	2	,221	
	Lisans ²	42	45,33				
	Lisansüstü ³	38	42,29				
CDÖ (KF)-Sıklık	Lise ¹	22	67,41	3,576	2	,167	
	Lisans ²	51	51,92				
	Lisansüstü ³	40	57,75				
CDÖ (KF)-İletişim	Lise ¹	22	64,18	3,469	2	,176	
	Lisans ²	51	50,95				
	Lisansüstü ³	40	60,76				
CDÖ (KF)-Doyum	Lise ¹	22	51,57	3,082	2	,214	
	Lisans ²	51	62,92				
	Lisansüstü ³	40	52,44				
CDÖ (KF)-Kaçınma	Lise ¹	22	51,02	2,230	2	,328	
	Lisans ²	51	55,01				
	Lisansüstü ³	40	62,83				

CDÖ (KF)- Dokunma	Lise ¹	22	59,05	,133	2	,936
	Lisans ²	51	56,05			
	Lisansüstü ³	40	57,09			
CDÖ (KF)- Vajinismus	Lise ¹	22	47,14	4,227	2	,121
	Lisans ²	51	63,33			
	Lisansüstü ³	40	54,35			
CDÖ (KF)- Orgazm Bozukluğu	Lise ¹	22	45,41	5,252	2	,072
	Lisans ²	51	63,85			
	Lisansüstü ³	40	54,64			
CDÖ (KF)- Toplam	Lise ¹	22	52,64	,548	2	,760
	Lisans ²	51	58,81			
	Lisansüstü ³	40	57,09			

*<0.05; **<0.01

Tablo 12’de Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) puanlarının eğitim durumu değişkenine göre karşılaştırılmasına yönelik Kruskal Wallis H Testi sonuçları verilmiştir.

Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) Erken Boşalma ($H_{(2)}=6,349$; $p<,05$) alt boyut puanları eğitim durumuna göre anlamlı şekilde farklılaşmaktadır. Eğitim durumu lise olan katılımcılar, eğitim durumu lisansüstü katılımcılara göre daha yüksek CDÖ (EF)-Erken Boşalma puanlarına sahiptir.

Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) Sıklık, İletişim Doyum, Kaçınma, Dokunma, Erkesiyon Bozukluğu ve CDÖ (EF) toplam puanlarının eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı belirlenmiştir ($p>,05$).

Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) Sıklık, İletişim, Doyum, Kaçınma, Dokunma, Vajinismus, Orgazm Bozukluğu ve CDÖ (KF) toplam puanlarının eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı belirlenmiştir ($p>,05$).

Tablo 13. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği, Evlilik Tipleri Ölçeği ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) Puanlarının Çalışma Durumuna Göre İncelenmesine Yönelik Bağımsız Gruplar t- Testi Sonuçları

Ölçekler	Gruplar	n	$\bar{x}$	ss	t	sd	p
AYNÖ-Toplam	Çalışıyor	155	20,56	10,49	5,047 ^a	201	,000**
	Çalışmıyor	48	14,10	6,67			
ETÖ-Geleneksel Tip	Çalışıyor	155	35,58	5,91	,701	201	,484
	Çalışmıyor	48	34,90	5,93			
ETÖ-İlişkili Özerk Tip	Çalışıyor	155	57,87	8,70	-1,169	201	,244
	Çalışmıyor	48	59,56	8,96			
ETÖ-Özerk Tip	Çalışıyor	155	24,80	5,08	2,087	201	,038*
	Çalışmıyor	48	23,04	5,17			
CDÖ (KF)-Sıklık	Çalışıyor	70	3,93	1,78	2,155	111	,033*
	Çalışmıyor	43	3,19	1,78			
CDÖ (KF)-İletişim	Çalışıyor	70	2,31	1,82	1,518	111	,132
	Çalışmıyor	43	1,72	2,30			
CDÖ (KF)-Doyum	Çalışıyor	70	4,74	3,07	1,027	111	,306
	Çalışmıyor	43	4,09	3,56			
CDÖ (KF)-Kaçınma	Çalışıyor	70	3,76	2,73	3,691	111	,000**
	Çalışmıyor	43	2,21	1,73			
CDÖ (KF)-Dokunma	Çalışıyor	70	3,64	3,01	4,755	111	,000**
	Çalışmıyor	43	1,49	1,80			
CDÖ (KF)-Vajinismus	Çalışıyor	70	5,04	3,19	1,216	111	,226
	Çalışmıyor	43	4,33	2,79			
CDÖ (KF)-Orgazm Bozukluğu	Çalışıyor	70	4,57	2,98	-,252	111	,801
	Çalışmıyor	43	4,72	3,18			
CDÖ (KF)-Toplam	Çalışıyor	70	32,44	14,30	2,878	111	,005**
	Çalışmıyor	43	24,95	11,88			

*<0.05; **<0.01 ^aVaryanslar homojen dağılmadığında kullanılan t değeri

Tablo 13'te Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği, Evlilik Tipleri Ölçeği ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) puanlarının çalışma durumu değişkenine göre karşılaştırılmasına yönelik Bağımsız Gruplar t- Testi sonuçları verilmiştir.

AYNÖ-Toplam puanları ($t_{(201)} = 5,047$; $p < ,01$), ETÖ-Özerk Tip ($t_{(201)} = 2,087$; $p < ,05$) alt boyut puanları, CDÖ (KF)-Sıklık ($t_{(111)} = 2,155$; $p < ,05$), CDÖ (KF)-Kaçınma ($t_{(111)} = 3,691$; $p < ,01$), CDÖ (KF)-Dokunma ($t_{(111)} = 4,755$; $p < ,01$) alt boyutları ve CDÖ (KF) ($t_{(111)} = 2,878$; $p < ,01$) toplam puanlarının çalışma durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Çalışan bireylerin AYNÖ, ETÖ-Özerk Tip alt boyutu, CDÖ (KF)-Sıklık, Kaçınma, Dokunma alt boyutları ve CDÖ (KF) toplam puanları çalışmayanlara oranla daha yüksektir.

ETÖ-Geleneksel Tip, İlişkili Özerk Tip alt boyutları, CDÖ (KF) İletişim, Doyum, Vajinismus ve Orgazm Bozukluğu alt boyut puanları çalışma durumuna göre anlamlı derecede farklılaşmamaktadır ($p > ,05$).

Tablo 14. Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) Puanlarının Çalışma Durumuna Göre İncelenmesine Yönelik Mann Whitney U Testi Sonuçları

Ölçekler	Gruplar	n	SO	ST	U	z	p
CDÖ (EF)-Sıklık	Çalışıyor	85	44,06	3745,00	90,000	-	,029*
	Çalışmıyor	5	70,00	350,00		2,179	
CDÖ (EF)-İletişim	Çalışıyor	85	44,26	3762,00	107,000	-	,057
	Çalışmıyor	5	66,60	333,00		1,900	
CDÖ (EF)-Doyum	Çalışıyor	85	44,24	3760,50	105,500	-	,058
	Çalışmıyor	5	66,90	334,50		1,893	
CDÖ (EF)-Kaçınma	Çalışıyor	85	45,44	3862,00	207,000	-,099	,921
	Çalışmıyor	5	46,60	233,00			
CDÖ (EF)-Dokunma	Çalışıyor	85	44,82	3810,00	155,000	-	,261
	Çalışmıyor	5	57,00	285,00		1,125	
CDÖ (EF)-Ereksiyon Bozukluğu	Çalışıyor	85	44,78	3806,00	151,000	-	,274
	Çalışmıyor	5	57,80	289,00		1,094	
CDÖ (EF)-Erken Boşalma	Çalışıyor	85	44,71	3800,50	145,500	-	,235
	Çalışmıyor	5	58,90	294,50		1,189	
CDÖ (EF)-Toplam	Çalışıyor	85	44,06	3745,00	90,000	-	,031*
	Çalışmıyor	5	70,00	350,00		2,159	

* $< ,05$; ** $< ,01$

Tablo 14'te Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) puanlarının çalışma durumu değişkenine göre karşılaştırılmasına yönelik Mann Whitney U Testi sonuçları verilmiştir.

CDÖ (EF)-Sıklık ($U_{(-2,179)} = 90,000$; $p < ,05$) ve CDÖ (EF) ($U_{(-2,159)} = 90,000$; $p < ,05$) toplam puanlarının çalışma durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Çalışmayan bireylerin CDÖ (EF)-Sıklık alt boyutu ve CDÖ (EF) toplam puanları çalışmayanlara oranla daha yüksektir.

CDÖ (EF)-İletişim, CDÖ (EF)-Doyum, CDÖ (EF)-Kaçınma, CDÖ (EF)-Dokunma, CDÖ (EF)-Ereksiyon Bozukluğu ve CDÖ (EF)-Erken Boşalma alt boyut puanları çalışma durumuna göre anlamlı derecede farklılaşmamaktadır ($p > ,05$).

3.4. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği, Evlilik Tipleri Ölçeği, Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) Arasındaki Yordayıcı İlişkilerin İncelenmesine Yönelik Bulgular

Bu bölümde Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği, Evlilik Tipleri Ölçeği, Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) ve Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) arasındaki yordayıcı ilişkilerin incelenmesine yönelik Regresyon analizi sonuçları verilmiştir.

Tablo 15. Evlilik Tipi Ölçeği Puanlarının Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği Puanları Üzerindeki Yordayıcı Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	B	Standart Hata B	Beta	t	p
AYNÖ-Toplam	Sabit	43,189	4,631		9,326	,000**
	ETÖ-Geleneksel Tip	-,566	,161	-,331	-3,513	,001**
	ETÖ-İlişkili Özerk Tip	-,243	,113	-,211	-2,143	,033*
	ETÖ-Özerk Tip	,412	,181	,210	2,276	,024*
R= ,385 R ² = ,148 Sd:3/ 199 F: 11,530 p=,000**						

Tablo 15'te ETÖ-Geleneksel Tip, ETÖ-İlişkili Özerk Tip ve ETÖ-Özerk Tip puanlarının AYNÖ-Toplam puanları üzerindeki yordayıcı etkisini ortaya koymak için çoklu doğrusal regresyon analizi kurgulanmıştır.

Kurulan model istatistiksel olarak anlamlıdır ($F_{(3, 199)}=11,530$, $p<,01$). Model, AYNÖ-Toplam puanları varyansının %14,8'ini açıklamaktadır. ETÖ-Geleneksel Tip puanlarının ($\beta =-,331$, $t = -3,513$, $p<,01$), ETÖ-İlişkili Özerk Tip puanlarının ($\beta =-,211$, $t = -2,143$, $p<,05$) ve ETÖ-Özerk Tip puanlarının ($\beta =,210$, $t = 2,276$, $p<,01$) AYNÖ-Toplam puanlarını istatistiksel olarak anlamlı şekilde yordadığı belirlenmiştir.

Tablo 16. Evlilik Tipi Ölçeği Puanlarının Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu) Puanları Üzerindeki Yordayıcı Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	B	Standart Hata B	Beta	t	p
CDÖ (EF)-Toplam	Sabit	67,040	5,210		12,867	,000**
	ETÖ-Geleneksel Tip	-,087	,219	-,056	-,395	,694
	ETÖ-İlişkili Özerk Tip	-,489	,152	-,438	-3,218	,002**
	ETÖ-Özerk Tip	-,411	,246	-,219	-1,666	,099
R= ,663 R ² = ,440 Sd:3/ 86 F: 22,486 p=,000**						

Tablo 16'da ETÖ-Geleneksel Tip, ETÖ-İlişkili Özerk Tip ve ETÖ-Özerk Tip puanlarının CDÖ (EF)-Toplam puanları üzerindeki yordayıcı etkisini ortaya koymak için çoklu doğrusal regresyon analizi kurgulanmıştır.

Kurulan model istatistiksel olarak anlamlıdır ($F_{(3, 199)}=22,486$, $p<,01$). Model, CDÖ (EF)-Toplam puanları varyansının %44,4'ünü açıklamaktadır. ETÖ-İlişkili Özerk Tip puanlarının ($\beta =-,438$, $t = -3,218$, $p<,01$) CDÖ (EF)-Toplam puanlarını istatistiksel olarak anlamlı şekilde yordadığı, ETÖ-Geleneksel Tip puanlarının ($\beta =-,056$, $t = -,395$, $p>,05$) ve ETÖ-Özerk Tip puanlarının ($\beta =-,219$, $t = -1,666$, $p>,05$) ise anlamlı şekilde yordamadığı belirlenmiştir.

Tablo 17. Evlilik Tipi Ölçeği Puanlarının Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) Puanları Üzerindeki Yordayıcı Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	B	Standart			
			Hata B	Beta	t	p
CDÖ (KF)- Toplam	Sabit	91,450	9,542		9,584	,000**
	ETÖ-Geleneksel Tip	-,479	,279	-,169	-1,715	,089
	ETÖ-İlişkili Özerk Tip	-,959	,205	-,530	-4,686	,000**
	ETÖ-Özerk Tip	,517	,313	,172	1,652	,101
R= ,548 R ² = ,300 Sd:3/ 109 F: 15,604 p=,000**						

Tablo 17’de ETÖ-Geleneksel Tip, ETÖ-İlişkili Özerk Tip ve ETÖ-Özerk Tip puanlarının CDÖ (KF)-Toplam puanları üzerindeki yordayıcı etkisini ortaya koymak için çoklu doğrusal regresyon analizi kurgulanmıştır.

Kurulan model istatistiksel olarak anlamlıdır ($F_{(3, 109)}=15,604$, $p<,01$). Model, CDÖ (KF)-Toplam puanları varyansının %30,0’ünü açıklamaktadır. ETÖ-İlişkili Özerk Tip puanlarının ($\beta =-,530$, $t = -4,686$, $p<,01$) CDÖ (KF)-Toplam puanlarını istatistiksel olarak anlamı şekilde yordadığı, ETÖ-Geleneksel Tip puanlarının ($\beta =-,169$, $t = -1,715$, $p>,05$) ve ETÖ-Özerk Tip puanlarının ($\beta =,172$, $t = 1,652$, $p>,05$) ise anlamlı şekilde yordamadığı belirlenmiştir.

Tablo 18. Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu) Puanlarının Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği Puanları Üzerindeki Yordayıcı Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	B	Standart Hata B	Beta	t	p
AYNÖ - Toplam	Sabit	12,762	1,802		7,081	,000**
	CDÖ (KF)-Sıklık	-,006	,381	-,001	-,015	,988
	CDÖ (KF)-İletişim	,080	,364	,023	,221	,825
	CDÖ (KF)-Doyum	,743	,278	,349	2,671	,009**
	CDÖ (KF)-Kaçınma	,001	,356	,000	,003	,997
	CDÖ (KF)-Dokunma	,507	,342	,205	1,480	,142
	CDÖ (KF)-Vajinismus	-,397	,225	-,174	-1,762	,081
	CDÖ (KF)-Orgazm Bozukluğu	-,209	,278	-,091	-,751	,454
R= ,408 R ² = ,167 Sd:7/ 105 F: 3,002 p=, 006**						

Tablo 18’de CDÖ (KF)-Sıklık, CDÖ (KF)-İletişim, CDÖ (KF)-Doyum, CDÖ (KF)-Kaçınma, CDÖ (KF)-Dokunma, CDÖ (KF)-Vajinismus ve CDÖ (KF)-Orgazm Bozukluğu puanlarının AYNÖ-Toplam puanları üzerindeki yordayıcı etkisini ortaya koymak için çoklu doğrusal regresyon analizi kurgulanmıştır.

Kurulan model istatistiksel olarak anlamlıdır ($F_{(7, 105)}=3,002$, $p<,01$). Model, CDÖ (KF)-Toplam puanları varyansının %16,7’sini açıklamaktadır. CDÖ (KF)-Doyum ($\beta =,349$, $t = 2,671$, $p<,01$) puanlarının AYNÖ-Toplam puanlarını istatistiksel olarak anlamlı şekilde yordadığı, CDÖ (KF)-Sıklık ($\beta =-,001$, $t = -,015$, $p>,05$), CDÖ (KF)-İletişim ($\beta =,023$, $t = ,221$, $p<,05$), CDÖ (KF)-Kaçınma ($\beta =,000$, $t = ,003$, $p>,05$), CDÖ (KF)-Dokunma ($\beta =,205$, $t = 1,480$, $p>,05$), CDÖ (KF)-Vajinismus ($\beta =-,174$, $t = -1,762$, $p>,05$) ve CDÖ (KF)-Orgazm Bozukluğu ($\beta =-,091$, $t = -,751$, $p>,05$) puanlarının ise anlamlı şekilde yordamadığı belirlenmiştir.

Bunlara ek olarak, CDÖ (EF)-Sıklık, CDÖ (EF)-İletişim, CDÖ (EF)-Doyum, CDÖ (EF)-Kaçınma, CDÖ (EF)-Dokunma, CDÖ (EF)-Ereksiyon Bozukluğu ve CDÖ (EF)-Erken Boşalma puanlarının AYNÖ-Toplam puanları üzerindeki yordayıcı etkisini ortaya koymak için de çoklu doğrusal regresyon analizi kurgulanmış ancak modelin anlamlı olmadığı görülmüştür.

BÖLÜM 4. TARTIŞMA

Çalışmamızda daha önce de belirtildiği şekilde evlilik; cinselliğin toplumsal açıdan onaylandığı resmi bir durum, çiftlerin sevmeye sevilme gibi birçok ihtiyacını birlikte paylaşabildikleri bir birliktelik ve bu birlikteliklerinin meyvesi olan çocuklarını sağlıklı bir ortamda yetiştirebilmeleri açısından bireylerin hayatları boyunca aldıkları en önemli kararlardan biri olma niteliğindedir.

Evlilikle ilgili kurulan hayaller ve şahitler huzurunda atılan imza süresiz olmakla birlikte bireyler bir ömür aynı yuvada mutlu yaşamak gayesiyle bir araya gelmekte, her ne olursa olsun birbirlerinin yanında olacaklarına, destek olacaklarına, her tür sıkıntıyı da birlikte göğüsleyeceklerine yönelik karşılıklı söz vermektedirler. Bu sözün temelindeyse sadakat yer almakta, eşler birlikteliklerine cinsel ya da duygusal yönden üçüncü bir kişiyi dahil etmeyeceklerine yönelik karşılıklı mutabık kalacaklarının taahhüdünde bulunmaktadır.

Ancak geçmişten günümüze evliliklerin sonlanmasında aldatma en önemli sebeplerden biri olarak görülmekte ve bu alanda yapılan araştırmaların sıklıkla kazandığı görülmektedir. Aldatmanın nedenlerini tespit etmek ve tüm yönleriyle incelemek, maddi ve manevi olarak büyük yıkımlara sebep olan boşanmaların asgari düzeye inmesinde ve mutlu bir aile yaşantısı sağlanmasında büyük rol oynayacaktır.

Literatürdeki pek çok araştırma aldatmanın nedenlerinden biri olarak cinsel sorunları görmekte, cinsel yaşamdaki doyum düşüklüğünün evlilik uyumunu ve evlilik doyumunu olumsuz etkilediği, bireyleri de aldatmaya yönelttiği üzerine çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Araştırmamız bu görüşle birlikte evlilik tiplerinin de cinsel doyum ve aldatma üzerine etkili olabileceğini varsaymıştır.

Evlili bireylerin cinsel doyumunu, evlilik tipleri ve aldatmaya yönelik niyetleri açısından literatürdeki geçmiş araştırmalara bakıldığında, doğrudan çalışmamızdaki şekliyle evlilik tiplerinin incelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Önceki araştırmalar çoğunlukla bireylerin flört, görücü usulü gibi evlenme şekilleri, evlenmeden önce herhangi bir akrabalık ilişkisinin olup olmadığı, çevre ve eş sayısı gibi konulara ve kişilik özelliklerine odaklanmış, ancak evlilik tipleriyle cinsel doyumunu ve evlilik tipleriyle aldatmaya yönelik niyeti doğrudan inceleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Araştırmamızdaki verileri, yaşları 24-62 arası değişen, yaşamını Türkiye’de sürdüren, internet aracılığıyla ulaşılmış 112’si (%55,2) kadın ve 91’i (%44,8) erkek, toplamda 203 kişi olmak üzere evli bireyler oluşturmaktadır. Çalışmamızda kişisel özelliklerin sağlıklı değerlendirmesi açısından sosyodemografik form, evlilik tiplerinin belirlenmesi için “Evlilik Tipleri Ölçeği”, cinsel doyumu ve aldatmaya yönelik niyeti incelemek içinse “Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği” ve “Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği” ölçekleri kullanılmıştır.

Çalışmaya katılanların çoğunluğu yaşamının büyük kısmını büyükşehirde geçirmiş (%78), çalışan (%76,4), lisans ve lisansüstü eğitim derecesine sahip (%84), fiziksel ya da psikolojik yönden tanı almış bir rahatsızlığı olmadığını belirtmiş (sırasıyla %85 ve %93) bireylerden oluşmaktadır. Araştırmamızda elde edilen bulgular literatürdeki diğer çalışmalarla birlikte bu bölümde tartışılacaktır.

4.1. Hipotez 1. Evli bireylerde algılanan cinsel doyum arttıkça, aldatmaya yönelik niyet azalır.

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği puanları ile Cinsel Doyum Ölçeği toplam puanı (Kadın Formu) ve Doyum, Kaçınma, Dokunma alt boyutları arasında istatistiksel olarak pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Bu durumda kadınların cinsel yaşamlarında doyum, kaçınma ve dokunma alt boyutlarındaki azalma ve/veya problemlerin aldatmaya yönelik niyeti arttırdığı bulunmuştur. Sonuç olarak çalışmamızdaki bulgular kadınlar için hipotezimizi desteklemektedir.

Çalışmada erkeklerin cinsel doyum ve aldatmaya yönelik niyetleri açısından anlamlı bir sonuç elde edilememiştir. Literatür incelendiğinde yapılan birçok araştırmada çalışmamızdan farklı olarak erkeklerin aldatma puanları daha yüksek bulunmuş ve aldatmaya yönelik niyetlerinin daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırmamızda elde edilen bu sonucun, literatürdeki diğer çalışmalar kıyaslandığında farklı çıkmasında temel sebep; erkeklerin evlilik, cinsellik ve aldatma niyeti gibi hassas konularda kendilerinde bir sorunun var olduğunu kabullenmemeleri ve objektif davranmamaları olabilir. Hatta yapılan araştırmaların geneline bakıldığında kadınların evlilik, cinsellik ve aldatma ile ilgili konularda ağırlıklı olarak daha fazla katılım göstermesinden dahi erkeklerin bu tarz hassas

konularda bilgi paylaşmama ya da doğru bilgi paylaşmama eğiliminde oldukları tartışılmalıdır.

Polat'ın (2006) evli bireylerin evlilik uyumları, aldatma ve çatışma eğilimlerini incelediği çalışmasında erkeklerin aldatma eğilimi ortalaması 67.87 kadınların ortalaması ise 53.43 bulunmuştur. Aynı şekilde Polat (2006) evli bireylerin evlilik uyumu ile aldatma eğilimi arasında negatif ve anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna varmıştır. Cinselliğin evlilikteki önemi göz önüne alındığında mutlu ve uyumlu bir evliliğin mutlu bir cinsel yaşamla paralel olduğu sıklıkla dile getirilmekte, dolayısıyla sağlıklı bir cinsel yaşamın evlilik uyumunu etkilediği, bu etkinin de aldatmaya yönelik niyeti negatif yordadığı sonucu üzerine alanyazında genel bir kanı mevcuttur. Kankaya (2015) hipotezimizi destekler nitelikte cinsel doyum ve aldatma eğilimi arasında orta düzeyde negatif ve anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna varmıştır.

Çalışmamızdan farklı olarak Kubat (2012) da erkeklerin kadınlara göre daha fazla eşlerini aldatma eğiliminde olduğu sonucuna varmıştır. Ayrıca yine Kubat'ın (2012) Atkins ve ark. (2005) aktardığı şekliyle erkekler, eşlerini cinsel doyum düşüklüğü sebebiyle, kadınlar da eşlerini duygusal paylaşımların yeteri kadar tatmin etmemesi sebebiyle aldatma eğilimi göstermektedir.

Aynı şekilde Bayar (2015), romantik ilişkilerde aldatma ve affetmeyi konu aldığı çalışmasında erkeklerin aldatma puanı ortalamasının kadınlara göre yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bayar bu eğilimin; erkeklerin, kadınlara göre daha özgürlükçü yetişmesinden, genel cinsiyet kalıplarından, kadınlara yüklenen “namus” kavramından ve yaşadığımız toplumun ataerkil yapısından kaynaklanabileceğini ifade etmektedir.

Benzer bir sonuca ulaşan Önder'e (2019) göreyse bu durumun sebebi; toplumda erkeklerin aldatmasının kadınlara göre daha kabul edilebilir görülmesi ve hatta aldatan erkeğin yüceltilmesi olabilir.

Alaçam'ın (2020) konuyla ilgili hem kendi araştırmasında hem de alanyazındaki diğer çalışmalardan elde ettiği bulguysa hayli ilginçtir. Erkekler aldatma konusunda kadınlara göre daha eğilimli oldukları gibi evlilik doyumları da kadınlara göre daha yüksek bulunmuştur. Yani erkeklerin hem aldatma hem de mevcut evliliklerinden

daha fazla doyum elde etme eğiliminde oldukları görülmüştür. Bu sonuç da çalışmamızda daha önce belirtildiği gibi erkeklerin cinsellik, evlilik, aldatma gibi hassas konularda doğru bilgi vermek konusunda objektif olmayabilecekleri düşüncesinin bir kez daha ikrar edilmesini gerektirmiştir. Bununla birlikte kadın ve erkek cinsiyetlerinin evliliğe bakış açılarının farklı olup olmayabileceği de sonraki araştırmalarda mutlaka incelenmelidir.

Literatürün geneli incelendiğinde çalışmamızla benzer ve farklı sonuçlarla karşılaşılmıştır. Farklı olarak erkeklerin aldatmaya yönelik niyetlerinin daha yüksek olduğu diğer çalışmalarda desteklenmiş, benzer olarak da cinsel doyumun cinsiyete bakılmaksızın aldatmaya yönelik niyeti negatif yönde etkilediği sonuçlarıyla karşılaşılmıştır. Bu bağlamda olumlu bir cinsel yaşamın aldatmaya yönelik niyeti azalttığı ya da ortadan kaldırdığı sonuçları alanyazında ağırlıklı olarak elde edilen sonuçlardır (Polat, 2006; Kantarcı, 2009; Kubat, 2012; Temel, 2013; Tortamış, 2014; Bayar, 2015; Alaçam, 2020). Tüm bunlarla birlikte araştırmamızda elde ettiğimiz bulgularla benzer şekilde Çavuşoğlu (2011), 217 evli bireyle yaptığı çalışmasında cinsiyet ve aldatmaya yönelik niyet açısından anlamlı bir ilişki tespit edememiş, kadın ve erkeklerin aldatma eğilimlerinde birbirine yakın sonuçlar elde etmiştir.

4.2. Hipotez 2. Evli Bireylerde Evlilik Tipleri, Algılanan Cinsel Doyumu yordar.

Araştırmamızın hipotezlerinden biri de evli bireylerin evlilik tiplerinin cinsel doyum üzerine etkisi olduğu yönündedir. Daha önce de belirtildiği gibi alanyazında evlilik tiplerinin algılanan cinsel doyum üzerine etkisini araştıran bir çalışmaya rastlanmadığı için çalışmamız, sonraki araştırmalar için bir kaynak veri oluşturması açısından önem arz etmektedir. Bununla birlikte literatürde evlilik tipleri olarak anılmasa da Tekin-Çatal ve arkadaşlarının (2018) “Evlilik Tipleri Ölçeği”ni oluştururken dikkat ettikleri bazı değerlendirmelerin farklı çalışmalarda da incelendiği görülmüş ve bu çalışmalarda elde edilen sonuçlara da araştırmamızda yer verilmiştir.

Araştırmamızın bulgularına göre cinsiyet fark etmeksizin evlilik tiplerinden yalnızca ilişkili özerk tip toplam puanlarının cinsel doyum toplam puanlarını anlamlı şekilde yordadığı bulunmuştur.

Evlilik tipini, ilişkili özerk tip olarak tanımlayan bireylerin bu evlilik tipindeki puanlarının artmasıyla cinsel doyum ölçeğinden aldıkları toplam puan da azalmakta yani cinsellikle ilgili problemlerin de azaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Rodoplu (2019), her iki cinsiyette de çift uyumu yüksek olan bireylerin cinsel doyumlarının da yüksek olduğu, çift uyumu düşük bireylerin de cinsel yaşantılarında daha çok sıkıntı çektikleri sonucuna varmıştır. İlişkili özerk tip özellikteki kişilerin çift uyumunun yüksek olduğuna dair doğrudan bir bilgi olmasa da; ortaklaşa karar almanın, kadın erkek eşitliğinin, evlilik içindeki açık görüşlülüğün ve arkadaşlık ilişkisinin öne çıktığı bu evlilik tipinde (Tekin-Çatal ve Kalkan, 2019) cinsel doyumun yüksek olması, araştırmamızı destekler nitelikte olabileceğini düşündürmektedir.

Literatürdeki pek çok araştırma evlilik doyumunu, evlilik uyumu, yaşam doyumunu ve cinsel doyum konularını birlikte incelemekte ve birbirlerini olumlu etkiledikleri yönünde görüşlere yer vermektedir (Özcan, 2014; Kublay ve Oktan, 2015; Çakıcı, 2016; Öztürk, 2017; Erdinç 2018; Özbek, 2018; Karalı, 2019; Rodoplu, 2019). Bununla birlikte literatürde evlilik tipleri olarak anılmasa da Tekin-Çatal ve arkadaşlarının (2018) “Evlilik Tipleri Ölçeği”ni oluştururken dikkat ettikleri bazı değerlendirmelerin farklı çalışmalarda da incelendiği görülmüş ve bu çalışmalarda elde edilen sonuçlara da araştırmamızda yer verilmiştir.

Örneğin Çağ ve Yıldırım (2013) “Evlilik Doyumunu Yordayan İlişkisel ve Kişisel Değişkenler” adlı araştırmalarında evlilik doyumunu etkileyen en önemli faktörün cinsel doyum olduğu ve birbirini destekleyen eşlerin hem evlilik uyumunun hem de cinsel doyumunun yüksek olduğu sonucuna varmışlardır.

Çalışmamızda Özerk Tip ve Geleneksel Tip puanlarının ise cinsel doyumunu anlamlı şekilde yordamadığı belirlenmiştir. Tekin-Çatal ve Kalkan, evlilik tiplerinden Özerk Tip ve Geleneksel Tip özelliklerini açıklarken çatışmadan kaçınma durumunun benzer olduğunu belirtmişlerdir. Bu durum, cinsel doyum ölçeği alt boyutlarından iletişimdeki problemle bağlantılı olabileceğini akla getirmektedir. Litzinger ve Gordon (2005) da bu durumu destekler nitelikte yaptıkları araştırmada çiftlerin birbirleriyle uyumlu bir ilişki sürmelerinin uyumlu bir cinsel iletişimle ilişkili olduğundan, başarılı bir iletişim için gerekli olan becerileri kullanamayan çiftlerin

çatışma durumunda geri çekilme eğiliminde olduğundan veya savunmacı olduklarından bahsetmektedir. Bu durum hipotezimizin desteklenmemesinin olası sebeplerinden birini açıklar niteliktedir.

Ek olarak Tekin-Çatal ve Kalkan (2019) özerk tip evlilikleri bireyci evlilikler olarak ifade etmekte ve bireyci evliliklerde aşkın ve romantizmin daha ön planda olduğunu belirtmektedir. Bu açıdan bakıldığında özerk tiplerde aşk ve romantizmin katkısıyla cinsel doyumun pozitif yönde yordanması beklenmiştir. Diğer taraftan yine özerk tip evliliklerde eşlerin iletişiminin sınırlı olması, evdeki eşyaların kişilere özel olması, eşler arasında oldukça belirgin sınırların varlığı, eşlerin cinselliği dahi belirli bir plan ve program dahilinde yaşamaları, cinsel doyumun negatif yönlü yordanaabileceğini düşündürürken araştırmamızda bu iki açıklamanın Özerk Tip için anlamlı bir sonuç elde edilememesinde etken olabileceği kanaatine varılmıştır.

Alanyazındaki birçok araştırmada çalışmamızdaki geleneksel tip evlilik özelliğindeki bireylerin görücü usulü evliliklerle, flört ederek yapılan evliliklerin de ilişkili özerk ve özerk tiplerle ilişkilendirildiği ya da benzer özellikleri olduğu görülmüş, bu sebeple bu araştırmalar da değerlendirmeye alınmış, ancak bu çalışmaların sonucunda ortaya çıkan bulguların araştırmamızla anlamlı bir bağlantısı kurulamamıştır.

4.3. Hipotez 3. Evli Bireylerin Evlilik Tipleri, Aldatmaya Yönelik Niyetleri Üzerinde Etkilidir

Çalışmamızda evlilik tipleri ölçeği doğrultusunda sınıflandırılan; “Geleneksel Tip”, “İlişkili Özerk Tip” ve “Özerk Tip” evlilik tiplerindeki bireylerin ilişkilerindeki farklılığın ve eşleriyle sürdürdükleri farklı etkileşimin aldatmaya yönelik niyetleri üzerinde etkili olabileceği öngörülmüştür.

Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda; Geleneksel Tip evlilik özelliğinin artmasıyla Aldatmaya Yönelik Niyetin azaldığı aynı şekilde İlişkili Özerk Tip evlilik puanlarının artmasıyla Aldatmaya Yönelik Niyetin azaldığı bulunmuştur. Özerk Tip özelliklerin artması veya azalmasıyla aldatma niyeti arasında anlamlı bir sonuç elde edilememiştir.

Araştırmada elde edilen bulgular, Geleneksel Tip ve İlişkili Özerk Tiplerin aldatmaya yönelik niyetleri konusunda hipotezimizi desteklemektedir.

Geleneksel evlilik tipinin belirlenmesinde kullanılan sorulardan “kişisel eşyalarımın çoğunu eşimle paylaşırım”, “eşim için kişisel çıkarlarımdan fedakârlık yapabilirim”, “eşimin desteğine her konuda ihtiyaç duyarım” gibi soruların, aslında aldatmaya yönelik niyet ile negatif yönde bağlantısı olabileceği yorumunu yapmamızda etken olmaktadır.

Literatürde evlilik tiplerinin ve aldatmaya yönelik niyetlerinin birlikte değerlendirildiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak alanyazında evlilik tiplerinin tanımını yaparken evlilik doyumu, evlilik uyumu, etkileşim, bağlılık ve bağlanma konularının aldatmaya yönelik niyetle ilişkisini araştıran çalışmaların var olduğu görülmüş, bu çalışmalarda evlilik tipleriyle benzer özelliklerin aldatma eğilimiyle ilişkilerine de yer verilmiştir.

Dursun’un (2016) araştırmasında bulgularımızı destekler nitelikte bir sonuç elde edilmiş; aldatma eğilimiyle evlenme biçimleri kıyaslandığında flört ederek, severek, anlaşarak evlenenlerin aldatma eğilimleri anlamlı derecede düşük bulunmuştur. Bu sonuçtan Özerk tip evlilik puanı yüksek bireylerin birbirini sevmediği ya da iyi anlamadıkları gibi bir yorumla hareket edilmemiş ancak evlilik içerisindeki bağlılığın yüksekliği konularına dikkat edilerek bu kanıya varılmıştır.

Aynı şekilde Kubat (2012), evlilik uyumu ile aldatma eğilimi arasında negatif ilişki olduğu sonucunu elde etmiştir. Evlilik tiplerinden hangisinin evlilik uyumunun daha yüksek olduğu konusuysa ne alanyazında ne de Evlilik Tipleri Ölçeğini kullanıma sunan araştırmacılar tarafından cevaplanmamıştır.

Özerk tip evlilikler hakkında literatür ışığında yaptığımız tanımda bu evlilik tipindeki eşlerin birbirinden bağımsız yaşamaya ve bireysel kararlar almaya daha eğilimli bireyler olduklarına değinilmişti. Her ne olursa olsun bu tipteki evliliklerin eş desteği konusunda ilişkili özerk ve geleneksel tip evliliklere göre etkileşimi daha sınırlı, dolayısıyla aldatmaya yönelik niyette de daha belirgin bir ayrım öngörülmüş, ancak çalışmamızda bu yönde anlamlı bir sonuca ulaşamamıştır. Dursun (2016) da benzer şekilde, evlilik tiplerinin sınıflandırılmasında temel özelliklerden biri olan bağlanma stilleriyle aldatma eğilimi arasında yaptığı araştırmada anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna varmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Hem araştırmamızda hem de bu ölçek hazırlanırken belirlenen anket soruları evli bireylere yöneltilmiş, evli çiftlere sorulmamıştır. Gelecekte; evlilik tipleriyle cinsel doyum ve aldatmaya yönelik niyet ilişkisini evli çiftlerle inceleyen araştırmalar yapılması ve çalışmamızda elde edilen bulgularla kıyaslanması; evlilik, cinsel doyum ve aldatma konularının birbiriyle olan bağlantılarının kavranmasını kolaylaştıracaktır. Bununla birlikte evli çiftlerin evlilik süreleriyle birlikte evlilik tiplerinde değişiklik olup olmadığı ele alınabilir. Çünkü dinamik bir yapıya sahip olan evlilik sürecinde, bireylerin hayata bakış açılarıyla ilişkilerine olan bağlılıkları ve iletişimlerinde değişiklikler yaşanabilmektedir.

Ayrıca aldatma konusunda eşlerin sadakatsizliğe bakış açısı birbirlerinden farklı olabileceği için cinsel yönden, duygusal yönden ya da hibrit sadakatsizlik konularının katılımcılar açısından netlik kazandırılması ve gerekirse ayrı ayrı değerlendirmeye tabi tutulması tarafımızca önerilmektedir. Aynı şekilde aldatmaya yönelik niyet ölçülürken, bireylerin aldatılmayla ilgili görüşlerinin öğrenilmesi, eşlerinin hangi eylemlerini aldatılma olarak kabul ettikleri/edecekleri hakkında fikir sahibi olunması da yapılan çalışmalara kuvvetli bir zemin hazırlayacaktır.

Aldatmaya yönelik niyet incelenirken; bireylerin, eşlerini aldatıp aldatmadıkları da gelecek araştırmalarda yeni bir değişken olarak ele alınmalıdır. Diğer taraftan aldatma ile aldatmaya yönelik niyet arasındaki ayrımın iyi yapılması, çalışmanın bulgularının yorumlanmasında ve sonraki çalışmalarda geliştirilmesi açısından önem arz etmektedir. Her aldatma niyetinin doğrudan veya dolaylı olarak bir eylemle sonuçlanmaması, aldatmaya yönelik niyeti yüksek çıkan evli bireyler açısından nasıl sonuçlandığının da doğrudan bilinemeyeceği yorumunu yapmamıza sebep olabilmektedir. Aldatma konusunun daha iyi incelenebilmesi amacıyla aldatmaya yönelik niyet ölçeği dışında farklı ölçeklerin de sonraki çalışmalarda kullanılması, aldatmaya yönelik niyet ve aldatma eylemi arasındaki farkın vurgulanabilmesi açısından önemli olacaktır.

Araştırmamıza çoğunlukla büyükşehirde yaşayan, lise ve üstü yüksek eğitim seviyesinde ve üst gelir grubundaki 203 evli birey katılmıştır. Aldatma gibi sebepleri oldukça karmaşık; sonuçları da ekonomik, sosyal ve psikolojik yönlerden büyük

yıkımlara sebebiyet verebilen bir sorunun çok daha geniş bir katılımcı grubuyla ve çok daha farklı sosyoekonomik koşullardaki kişilerle araştırılması bulgularımızı güçlendirecektir.

Ayrıca yakın geçmişte yurtdışında yapılan bazı araştırmalar, cinsel doyum ölçeği alt skalalarında incelenmeyen ancak cinsellik esnasında, öncesinde veya sonrasında bireylerin yaşadıkları bazı farklı sorunların da olabileceğine işaret etmektedir. Örneğin Maczkowiack ve Schweitzer'in (2019) cinsel birleşme sonrası huzursuzluğu araştırdıkları çalışmaları da bunlara birer örnektir. "Postcoital disfori", yani cinsel birleşme sonrası huzursuzluk veya mutsuzluk olarak tanımlanan ve birkaç dakika ile birkaç saat arasında sürebildiği belirtilen bu durumla ilgili araştırmacılar, Avustralya'da yaptıkları bir çalışmada kadın katılımcıların %46'sının, erkeklerin de %41'inin hayatlarının bir döneminde cinsel ilişki sonrası huzursuzluk yaşadığını raporlamıştır. Gelecekte yapılacak araştırmalarda bu ve benzeri tarz yenilikçi çalışmaların da araştırmalara dahil edilmesi tarafımızca önerilir.

KAYNAKÇA

- Alaçam, Sena, (2020), Evli Bireylerde Evlilik Doyumu, Aldatma Eğilimi ve Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi, İstanbul, Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aslan, Cansu, (2018), Çocuklu ve Çocuksuz Çiftlerin Evlilik Uyumu, Çift Uyumu ve Cinsel Doyumlarının Karşılaştırılması, Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Anabilim Dalı, YL Tezi.
- Atwood, J. D. ve Schwartz, L., (2002), Cyber-Sex. Journal of Couple & Relationship Therapy, 1:3, 37-56,
- Ayatollahi, Maryam, (2014), Cinsel Doyumu Yordayan Demografik ve Psikolojik Değişkenlerin İncelenmesi, Ankara Üniversitesi, YL Tezi.
- Bakırtaş, Tuğba, (2020), Modern Psikoloji Tarihi, Düzce Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, s. 88-92.
- Bayar, Ömer, (2015), Romantik İlişkilerde Aldatma ve Affetme: Empatinin Rolü, Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). Bilimsel Araştırma Yöntemleri (2. Baskı). Ankara: Pegem Yayınları .
- Cafrı, Reyhan ve Çukadar, Pınar, Ö., (2018), Boşanmanın Sosyo-Ekonomik Nedenleri Üzerine Mekânsal Ekonometrik Bir İnceleme, Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi, Prof. Dr. Harun TERZİ Özel Sayısı, 407-424.
- Çağ, Pınar ve Yıldırım, İbrahim, (2013), Evlilik Doyumunu Yordayan İlişkisel ve Kişisel Değişkenler, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 4 (39) ss. 13-23.

- Çakıcı, Betül, (2016), Görücü Usulü Evlenen Çiftler ile Flört Ederek Evlen Çiftler Arasındaki Evlilik Sonrası Evlilik Dinamiklerinin Karşılaştırılması (Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çavuşoğlu, Zeynep Ş., (2011), “Bağlanma Stilleri Evlilik Uyumu ve Aldatma Eğilimi Arasında ki İlişkinin İncelenmesi” Yüksek Lisans Tezi. T.C. Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çelik, Eyüp, (2012), Evli Bireylerin Cinsel Özgüven Düzeyleri ile Cinsel Öz-Yeterlilik, Evlilik Yaşam Doyumu ve Cinsel Utangaçlıkların İncelenmesi, Doktora tezi, Sakarya.
- Çolak, Aysun, M. ve Cin, Firdevs, M., (2019), Kadınların Cinsel Doyumunun İlişki Mutlulukları Üzerine Etkisi, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sa:35, s.745-754.
- Dönmez, Şüheda, N., (2018), Evli Çiftlerde Sosyal Görünüş Kaygısı ile Cinsel Doyum Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Üsküdar Üniversitesi, YL Tezi.
- Dursun, Selfinaz, (2016), Evli Bireylerin Bağlanma Stillerine göre Aldatma Eğilimlerinin ve Evlilik Doyumlarının İncelenmesi, İstanbul, Beykent Üniversitesi YL Tezi.
- Erdinç, İrem, (2018), Evli Çiftlerde Evlilik Uyumu, Cinsel Yaşam Doyumu ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, YL Tezi, İstanbul .
- Erişti, Ali, (2010), Bağlanma Stilleri, Kişilik Özellikleri ve Evlilik Uyumu Arasındaki İlişki, Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Ersanlı, Kurtman ve Kalkan, Melek, (2008), Evlilik İlişkilerini Geliştirme (Kuram ve uygulama), Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Ersoy, Ersan, (2009), Cinsiyet Kültürü İçerisinde Kadın ve Erkek Kimliği, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 19(2): ss. 209-230.

- Fitzpatrick, Mary, A., (1977). A Typological Approach to Communication in Relationships. In B. Rubin (Ed.), Communication Yearbook 1 (s.263-275). New Brunswick, NJ: Transaction Books.
- Geçtan, Engin, (2000), Psikanaliz ve Sonrası, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Gizir, Cem. A., (2012), “İlişki İnançları Ölçeği’nin Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları”, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8(2): ss. 35-45.
- Güleç, Gülcan, (2013). Aile yapısı ve ilişkileri, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Gülsün, Murat, Ak, Mehmet ve Bozkurt, Ali, (2009), Psikiyatrik Açından Evlilik ve Cinsellik, Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, 1:68-79.
- Güvenç, Bozkurt, (2010), İnsan ve Kültür. İstanbul: Boyut Yayın Grubu.
- Hall, Julie, H. ve Fincham Frank, D, (2006). Relationship Dissolution Following Infidelity: The Roles of Attributions and Forgiveness, Journal of Social and Clinical Psychology, Vol. 25, No. 5, 508-522.
- İmamoğlu, Olcay, (1993). Değişen Dünyada Değişen Aile-İçi Roller, Kadın Araştırmaları Dergisi, 1, 58-68.
- Kankaya, Damla, (2015), Evli Bireylerde Aldatma Eğilimi ve Cinsel Yaşantılar, İstanbul, Beykent Üniversitesi YL Tezi.
- Kantarcı, Didar, (2009), Evli Bireylerin Bağlanma Stillerine göre Aldatma Eğilimleri ve Çatışma Yönetim Biçimlerinin İncelenmesi, YL Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kaplan, Ece ve Zeyneloğlu, Simge, (2018), Geri Çekme Yönteminin Kadınların Cinsel Doyumları ve Evlilik Uyumlarına Etkisinin Belirlenmesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt 1, Sayı 1, s. 10-17.

- Karabağ, Seda, (2019), Evli Bireylerin Evlilik Sürelerinin Cinsel Doyum ve Evlilik Uyumu İlişkisi, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji Anabilim Dalı, YL Tezi.
- Karagöz, Merve, (2021), Toplumsal Cinsiyet Rollerine İle Cinsel Doyum ve Cinsel Özgüven Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, İstanbul Kent Üniversitesi, YL Tezi.
- Karalı, Ayşe, (2019), Evli Bireylerde Yaşam Doyumu, Cinsel Doyum ve Evlilik Uyumu Sosyodemografik Değişkenlerle Olan İlişkinin İncelenmesi, Üsküdar Üniversitesi YL Tezi.
- Kıray-Vural, Bilgin ve Bayık-Temel, Ayla, (2010), Cinsel Doyumun Yordanmasında Bazı Faktörlerin İncelenmesi, Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 13: 1.
- Konkan, Ramazan, Bayrak, Meltem, Gönüllü, Oya, G, Şenormancı, Ömer ve Sungur, Mehmet, Z., (2012), “Vajinismuslu Kadınlarda Cinsel İşlev ve Doyum”, Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi;25 (4):305-311.
- Kudiaki, Çiğdem, (2002), Cinsel Doyum ile Evlilik Uyumu Arasındaki İlişki, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Kubat, Damla E., (2012), “Evli Bireylerde Aldatma Eğilimi ve Evlilik Doyumu İlişkinin İncelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Kublay, Deniz, Oktan, Vesile, (2015), Evlilik Uyumu: Değer Tercihleri ve Öznel Mutluluk Açısından İncelenmesi, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi 5 (44), 25-35.
- Litzinger S, Gordon KC (2005) Exploring relationships among communication, sexual satisfaction and marital satisfaction. J Sex Marital Ther 31: 409-24.
- Maczkowiack, Joel ve Schweitzer, Robert, D (2019). Postcoital Dysphoria: Prevalence And Correlates Among Males. Journal of Sex & Marital Therapy, ss: 128-140.

- McCabe, Marita, P, (1999), “The Interrelationship between intimacy, relationship: Functioning and sexualality among men and women in committed relationships”, *The Canadian Journal Of Human Sexuality*; 12 (1):31-38.
- McCarthy, Barry, W., (1997), *Strategies And Techniques For Revitalizing a Nonsexual Marriage*, *Journal of Sex Theraphy*, 23 (3): 231-240.
- Müezzinoğlu, Seren, (2014), *Romantik İlişkilerde Aldatma: Bağlanma Boyutları, Kişilik Özellikleri ve İlişki Bağlanımı*, Doktora Tezi, Ankara.
- Ondaş, Barış (2007). *Üniversite Öğrencilerinin Evlilik ve Eş Seçimi İle İlgili Görüşlerinin İncelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara.
- Önder, Samet, (2009), *Romantik Kıskançlık, Aldatmaya Yönelik Niyet ve Mutluluk*, Lefkoşa, Yakın Doğu Üniversitesi YL Tezi.
- Özbek, Cennet, C., (2018), *Evli Bireylerde Eş Değerlendirme, Evlilik Uyumu, Evlilik Doyumu ve Cinsel Doyum Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi*, Lefkoşa.
- Özcan, Sevda, G., (2014), *Evli Bireylerin Cinsiyete Göre Aldatma Eğilimleri, Evlilik Doyum Düzeyleri ve Cinsel Doyum Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, İstanbul, Doktora Tezi.
- Özgüven, İbrahim, E. (2014). *Evlilik ve Aile terapisi*, Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara 3. Baskı.
- Öztürk, Gönül, (2017), *Evli Bireylerin Evlilik Uyumu ve Evlilik Doyumu Düzeylerinin Aşk Düzeyi Açısından İncelenmesi*, İstanbul, YL Tezi.
- Özüğurlu, Kurban, (2013). *Evlilik raporu*, Altın Kitaplar, İstanbul, 1. Baskı
- Pehlivan, Kadriye, (2006), *Psikiyatrik Kadın Hastalarda Evlilik Ve Ebeveyn Olma: Bir Gözden Geçirme*, *Düşünen Adam Dergisi*, 19(3), 143-154.

- Polat, Demet, (2006), Evli Bireylerin Evlilik Uyumları, Aldatma Eğilimleri ve Çatışma Eğilimleri Arasındaki İlişkilerin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Rodoplu, Ayşenur, (2019), Evli Çiftlerde Evlilik Uyumu ile Cinsel Doyum Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Seyfi, Seyran, (2017). Evli Bireylerin Aldatma Eğilimleri ve Affetme Düzeylerinin Bağlanma Stillerine Göre İncelenmesi. YL Tezi, Adana.
- Sığırcı, Aktan, 2010, Evli Bireylerde Bağlanma Biçimleri ve Evliliğe Dair İnançların Evlilik Doyumu ile İlişkinin İncelenmesi, YL Tezi, Malatya.
- Sungur, Mehmet, Z., (2021), Aşk, Evlilik ve Sadakatsizlik: Şeytan Üçgeni, İstanbul, Destek Yayınları, 49. Baskı.
- Sünbül, Nazan, (2020), “Eski Mezopotamya Hukukunda Aile Ve Evlilik”, OANNES – Uluslararası Eskiçağ Tarihi Araştırmaları Dergisi, 2/1, ss. 99 – 113.
- Şafak-Öztürk, C. ve Arkar, Haluk, (2014), Evli Çiftlerde Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Arasındaki İlişkiler, Literatür Sempozyum, cilt:1, sa: 3, s. 16-24
- Şimşek, Çağlar, Barlas, Gül, Ü. ve Ardic, Elif, (2018), Sağlık Çalışanlarında Cinselliğin Değerlendirilmesi, Journal of Academic Research in Nursing, 4(3), 148 – 155.
- Tabachnick, Barbara, G., ve Fidell, Linda, S., (2013), *Using Multivariate Statistics*. CA: California State University.
- Tarhan, Nevzat, (2019), Mutlu Evlilik Psikolojisi, Timaş Yayınları.
- Tekin-Çatal, Meliha, Kalkan, Melek ve Vural-Batık, Meryem (2018), Evlilik Tipleri Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, 9(16), 498- 523.

- Tekin-Çatal, Meliha ve Kalkan, Melek, (2019), Evli Bireylerin Evlilik Değerleri Evlilik Doyumu ve Evlilik Tipleri, Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi, 3 (6), 179-186.
- Toplu-Demirtaş, Ezgi, Dolunay-Cuğ, Fevziye ve Tezer, Esin, (2014), Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nin Türkçe Uyarlaması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 4 (39), 37-45
- Tortamış, Melisa, (2014), Evli Bireylerde Romantik Kıskançlık Düzeyi ve Aldatma Eğiliminin Şema Terapi Modeli Çerçevesinde Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Torun, Fuat, Torun, Sebahat D. ve Özaydın, Nilüfer, A (2011), Erkeklerde Cinsel Mitlere İnanma Oranları ve Mitlere İnanmayı Etkileyen Faktörler, Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi 24, No: 1, s. 24-31.
- Tuğrul, Ceylan, Öztan, Nedret ve Kabakçı, Elif, (1993), Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği'nin Standardizasyon Çalışması, Türk Psikiyatri Dergisi, 4: 83-88.
- Tunç, Didem, (2019), Evli Bireylerde Cinsel Doyumun Depresyon Düzeyi ve Evlilik Uyumu ile İlişkinin İncelenmesi, YL Tezi, İstanbul.
- Türegün, Cuma, A., (2017), Yetişkinlerde Cinsel Doyum ile Suçluluk ve Utanç Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, YL Tezi, İstanbul.
- Varma, Gülfizar, S., Karadağ, Filiz, Oğuzhanoğlu, Nalan, K., Özdel, Osman ve Kökten, Selin, (2006), Menopoz: Klimakterik Belirtiler ve Cinsel Doyum Arasındaki İlişki. New/Yeni Symposium Journal, Cilt: 44, Sayı: 4, ss. 182-188.
- Yalçın, Hatice, (2014), Evlilik Uyumu ile Sosyo-Demografik Özellikler Arasındaki İlişki, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 3(2), 250-261.
- Yavuzer, Haluk, (2011), Evlilik okulu, Remzi Kitabevi, İstanbul, 3. Baskı.

Yazıcı, Betül ve Demirli, Cihad, (2020), Evlilik Kararı Alan Bireylerin Evliliğe Yükledikleri Anlam İle Evlilik Öncesi İlişkilerin İncelenmesi, Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, 7 (7), 295-326.

Yeniçeri, Zuhale ve Kökdemir, Doğan, (2006), University Students Perceptions Of, and Explanations for, Infidelity: The Development Of The Infidelity Questionnaire (INFQ), Social Behavior and Personality, 34(6): ss. 639-650.

Yıldırım, Neşide, (2004), Türkiye’de Boşanma ve Sebepleri, Bilig, (28), 59-81.

Yurdakul, Yaprak, (2019), Beş Faktör Kişilik Özellikleri Ve Karanlık Üçlü Kişilik Özelliklerinin Eş Uyumu İle Olan İlişkileri: Evli Çiftlerde Kesitsel Bir Çalışma, YL Tezi, İstanbul.

EKLER

Ek 1. Sosyo-Demografik Bilgi Formu

- 1) Medeni haliniz: Evli / Bekâr
- 2) Eğitim Durumunuz: İlkokul / Ortaokul / Lise / Lisansüstü / Doktora+
- 3) Çocuk sayınız: 0 / 1 / 2 / 3+
- 4) Yaşınız:
- 5) Çalışma Durumunuz: Evet / Hayır
- 6) Evlilik Süresiniz: 0-1 / 1-2 / 2-5 / 5-7 / 7 ve Üzeri
- 7) Yaşamınızın Çoğunun Geçtiği Yer: Büyükşehir / Şehir / Köy / Kasaba
- 8) İkamet Ettiğiniz Şehir:
- 9) Doktor Tarafından Teşhis Edilen Bir Psikolojik Rahatsızlık: Evet / Hayır
- 10) Doktor Tarafından Teşhis Edilen Herhangi Bir Fiziksel Rahatsızlık: Evet / Hayır
- 11) Aylık Geliriniz: 0-2000TL / 2000-5000TL / 5000-8000TL / 8000TL ve Üzeri

Ek 2. Golombok Rust Cinsel Doyum Ölçeği

ERKEK SORU FORMU

	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman
1. Haftada iki defadan fazla cinsel birleşmede bulunur musunuz?	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2. Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili olarak nelerden hoşlanıp nelerden hoşlanmadığınızı söyleyebilir misiniz?	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
3. Cinsel yönden kolay uyarılır mısınız?	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
4. Cinsel ilişki sırasında boşalmak için henüz erken olduğunu düşünürseniz boşalmayı geciktirebilir misiniz?	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
5. Eşinizle olan cinsel yaşamınızı tekdüze (monoton) buluyor musunuz?	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
6. Eşinizin cinsel organına dokunup okşamaktan rahatsızlık duyar mısınız?	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
7. Eşinizin sizinle sevişmek istediğinde, tedirgin ve endişeli olur musunuz?	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
8. Cinsel organınızın, eşinizin cinsel organına girmesinden hoşlanmadığınızı sorar mısınız?	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
9. Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili nelerden hoşlanıp hoşlanmadığınızı sorar mısınız?	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
10. İlişki sırasında cinsel organınızın sertleşmediği olur mu?	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
11. Eşinizle olan cinsel ilişkinizde sevgi ve şefkatin eksik olduğunu hisseder misiniz?	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
12. Eşinizin, cinsel organınıza dokunup, okşamasından zevk alır mısınız?	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
13. Cinsel birleşme sırasında erken boşalmayı engelleyebilir misiniz?	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
14. Eşinizle sevişmekten kaçınır mısınız?	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
15. Eşinizle olan cinsel ilişkinizi tatminkar buluyor musunuz?	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman
16. Önsevişme (öpme, okşama gibi) sırasında cinsel organınızın sertleştiği olur mu?	(...)	(....)	(....)	(....)	(....)
17. Bir hafta boyunca cinsel ilişkide bulunmadığınız olur mu? (hastalık gibi nedenler dışında)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
18. Eşinizle karşılıklı mastürbasyon yapmaktan (kendinizi tatmin etmekten) zevk alır mısınız?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
19. Eşinizle sevişmek istediğinizde ilişkiyi siz başlatır mısınız?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
20. Eşinizin sizi sevip okşamasından hoşlanır mısınız?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
21. İsteddiğiniz kadar sık cinsel ilişkide bulunur musunuz?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
22. Eşinizle sevişmeyi reddettiğiniz olur mu?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
23. Cinsel birleşme sırasında cinsel organınızın sertliğini kaybettiği olur mu?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
24. Cinsel organınız eşinizin cinsel organına girer girmez istemeden boşaldığınız olur mu?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
25. Eşinize sarılıp, vücudunu okşamaktan zevk alır mısınız?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
26. Cinsel yaşama karşı ilgisizlik duyar mısınız?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
27. Cinsel organınız eşinizin cinsel organına girmek üzereyken, istemeden boşaldığınız olur mu?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
28. Sevişme sırasında yaptıklarınızdan tiksinti duyar mısınız?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)

KADIN SORU FORMU

	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman
1. Cinsel yaşama karşı ilgisizlik duyar mısınız?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
2. Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili nelerden hoşlanıp, nelerden hoşlanmadığınızı sorarmısınız?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
3. Bir hafta boyunca cinsel ilişkide bulunmadığınız olur mu (adet günleri, hastalık gibi nedenler dışında) ?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
4. Cinsel yönden kolaylıkla uyarılır mısınız?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
5. Sizce, sizin ve eşinizin önsevişmeye (öpme, okşama gibi) ayırdığınız zaman yeterli mi?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
6. Kendi cinsel organınızın, eşinizin cinsel organının giremeyeceği kadar dar olduğunu düşünür müsünüz?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
7. Eşinizle sevişmekten kaçınır mısınız?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
8. Cinsel ilişki sırasında doyuma (orgazma) ulaşır mısınız?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
9. Eşinize sarılıp, vücudunu okşamaktan zevk alır mısınız?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
10. Eşinizle olan cinsel ilişkinizi tatminkar bulur musunuz?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
11. Gerekirse rahatlıkla ve acı duymaksızın, parmağınızı cinsel organınızın içine sokabilir misiniz?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
12. Eşinizin cinsel organına dokunup okşamaktan rahatsız olur musunuz?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
13. Eşiniz sizinle sevişmek istediğinde rahatsız olur musunuz?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
14. Sizin için doyuma (orgazm) ulaşmanın mümkün olmadığını düşünür müsünüz?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
15. Haftada iki defadan fazla cinsel birleşmede bulunur musunuz?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)

	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman
16. Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili olarak, nelerden hoşlanıp hoşlanmadığınızı söyleyebilir misiniz? (....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
17. Eşinizin cinsel organı, sizin cinsel organınıza rahatsızlık vermeden girebilir mi?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
18. Eşinizle olan cinsel ilişkinizde sevgi ve şefkatin eksik olduğunu hisseder misiniz?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
19. Eşinizin, cinsel organınıza dokunup okşamasından zevk alır mısınız?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
20. Eşinizle sevişmeyi reddettiğiniz olur mu?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
21. Önsevişme sırasında eşiniz bızırınızı (klitoris) uyardığında doyuma (orgazma) ulaşır mısınız?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
22. Sevişme boyunca, sadece cinsel birleşme için ayrılan süre sizin için yeterli mi ?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
23. Sevişme sırasında yaptıklarınızdan tiksinti duyar mısınız?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
24. Kendi cinsel organınızın, eşinizin cinsel organının derine girmesini engelleyecek kadar dar olduğunu düşünür müsünüz?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
25. Eşinizin sizi sevip okşamasından hoşlanır mısınız?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
26. Sevişme sırasında cinsel organınızda ıslaklık olur mu?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
27. Cinsel birleşme anından hoşlanır mısınız?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
28. Cinsel birleşme anında doyuma (orgazma) ulaşır mısınız?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)

KADIN SORU FORMU

	Hiçbir Zaman (....)	Nadiren (....)	Bazen (....)	Çoğu Zaman (....)	Her Zaman (....)
1. Cinsel yaşama karşı ilgisizlik duyar mısınız?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
2. Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili nelerden hoşlanıp, nelerden hoşlanmadığınızı sorarmısınız?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
3. Bir hafta boyunca cinsel ilişkide bulunmadığınız olur mu (adet günleri, hastalık gibi nedenler dışında) ?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
4. Cinsel yönden kolaylıkla uyarılır mısınız?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
5. Sizce, sizin ve eşinizin önsevişmeye (öpme, okşama gibi) ayırdığınız zaman yeterli mi?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
6. Kendi cinsel organınızın, eşinizin cinsel organının giremeyeceği kadar dar olduğunu düşünür müsünüz?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
7. Eşinizle sevişmekten kaçınır mısınız?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
8. Cinsel ilişki sırasında doyuma (orgazma) ulaşır mısınız?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
9. Eşinize sarılıp, vücudunu okşamaktan zevk alır mısınız?	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)

Ek 3. Evlilik Tipleri Ölçeği(ETÖ)

Aşağıda evliliğe ilişkin bazı ifadeler bulunmaktadır. Her bir ifadeyi dikkatle okuduktan sonra, evliliğinizle ilgili olarak bu ifadelerin sizi ne kadar yansıttığı/sizin için ne kadar uygun olduğu konusunda en ilgili seçeneği işaretleyiniz. Katkılarınız için teşekkür ederiz.

1=Hiç Uygun Değil 2= Uygun Değil 3= Biraz Uygun 4= Uygun 5= Çok Uygun

1-Anlaşmazlıkları derhal çözmeye çalışırım.	1	2	3	4	5
2-Kişisel eşyalarımın çoğunu (bilgisayar, telefon v.b.) eşimle paylaşıyorum.	1	2	3	4	5
3-Eşime onu sevdiğimi ve önemsendiğimi açıkça söylerim.	1	2	3	4	5
4-Evimizde mobilyaları nasıl düzenleyeceğimize ve oda tasarımlarına birlikte karar veririz.	1	2	3	4	5
5-Eşimle ilişkimizin geleceği hakkında konuşuruz.	1	2	3	4	5
6-Eşim için kişisel çıkarlarımdan fedakârlık edebilirim.	1	2	3	4	5
7-Ev işlerinde eşimin ve benim yapacaklarımız önceden planlıdır.	1	2	3	4	5
8-Benim için en tatmin edici etkinlik eşim için bir şeyler yapmaktır.	1	2	3	4	5
9-Eşimle ortak arkadaş gruplarımız vardır.	1	2	3	4	5
10-Eşime öfkeli olduğimde bunu ona söyleyebilirim.	1	2	3	4	5
11-Eşimle beraber geçireceğimiz saatleri önceden planlarız.	1	2	3	4	5
12-Evlilikler, her bireyin kendi potansiyelini keşfetmesine engel olmamalıdır.	1	2	3	4	5
13-Gerçek duygularımı gizlemeden eşimle paylaşıyorum.	1	2	3	4	5
14-Benim için en büyük eğlence eşimle zaman geçirmektir.	1	2	3	4	5
15-İlişkimizde iyi ve kötü yönlerimizi gerçekçi olarak konuşurum.	1	2	3	4	5
16-Evliliğimizde en önemli şeyin birbirimizin mutluluğunu artırmak için çabalamak olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5
17-Eşimle birlikte eğlenmek için yeni deneyimler yaşayabilirim.	1	2	3	4	5
18-Evliliğimizde yaşanan sorunları kimseyle paylaşmam.	1	2	3	4	5
19-Tüm kazancımı eşimle paylaşıyorum.	1	2	3	4	5
20-Evlilik ilişkimiz, bildiğimiz çoğu çiftin hayatından daha heyecanlı görünüyor.	1	2	3	4	5
21-Eşimle işbirliği içinde sorumlulukları paylaştığımız zaman ilişkimiz için iyi bir şeyler yaptığımı düşünürüm.	1	2	3	4	5
22-İlişkimizde hatalı davranışlarımızı eşimle oturup konuşabilirim.	1	2	3	4	5
23-Evimizde ilgili işlerde iş bölümü yaparız.	1	2	3	4	5
24-Evliliğimizde herkes kendisi için iyi olacak kararları almakta özgürdür.	1	2	3	4	5
25-Eşimin desteğine her konuda ihtiyaç duyarım.	1	2	3	4	5
26-Evliliğimizde önemli kararları eşimle ortak alırım.	1	2	3	4	5
27-Eşim açık olarak söylemese de beni sevdiğini hissedirim.	1	2	3	4	5
28-Eşler birbiri üzerine denetim kurmamalı, saygı duymalıdır.	1	2	3	4	5
29-Eşimle farklılıklarımızın ilişkimizi beslediğini düşünüyorum.	1	2	3	4	5
30- Kendimi eşime duygusal olarak yakın hissediyorum.	1	2	3	4	5

Ek 4. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği (AYNÖ)

Sorularda belirtilenleri ne derecede yapabilme olasılığınız olduğunu, aşağıdaki derecelendirmeyi kullanarak, her sorunun karşısında verilen numaraları işaretleyerek belirtiniz.

Hiç olası değil 1-----2-----3-----4-----5-----6-----7 Tümüyle olası

1. Yakalanmayacağınızı bilseydiniz, birlikte olduğunuz kişiyi aldatma olasılığınız ne kadar olurdu?	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
2. Birlikte olduğunuz kişiye onu aldattığınızı konusunda yalan söyleme olasılığınız ne kadardır?	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
3. Birlikte olduğunuz kişiyi aldatırsanız bunu ona söyleme olasılığınız ne kadardır?	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
4. Birlikte olduğunuz kişiyi aldatırsanız, bu durumdan kolayca sıyrılabilme olasılığınızın ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz?	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
5. Yeni tanıştığınız çekici bir kişiden kendi yakın ilişkinizi saklama olasılığınız ne kadardır?	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
6. Gelecekte birlikte olacağınız kişileri aldatma olasılığınız ne kadardır?	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
7. Gelecekte kocanızı veya karınızı (partnerinizi) aldatma olasılığınız ne kadardır?	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)

ÖZGEÇMİŞ

Psk. Serpil ENDİRLİK, lisans öncesi öğrenimlerinin ardından Sabancı Üniversitesi Psikoloji bölümünde başladığı lisans eğitimini başarıyla tamamlayarak Psikolog unvanı almıştır. Sabancı Üniversitesi'nde okurken okulun Psikoloji Kulüp üyeliği dışında belirli sosyal sorumluluk projelerine katılmış, bu kapsamda 1 yıl boyunca Maltepe Çocuk Cezaevinde on sekiz yaş altı çocuklarla atölyeler düzenlemiş ve eğitimlerinde yardımcı olmuştur. Üniversite hayatının belirli bir döneminde değişim programına hak kazanarak Rotterdam Erasmus Üniversitesi'nde 1 dönem kadar eğitim görmüştür.

İstanbul Kent Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans programına katılmış ve akademik süreci başarıyla tamamlamış olup, Prof. Dr. Mehmet Zihni SUNGUR ile yürütülen 'Evli Bireyler arasında Cinsiyete Göre Algılanan Cinsel Doyum, Evlilik tipleri ve Algılanan Aldatma Niyeti Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi' başlıklı tez sürecindedir.

Devam ettiği Aile Danışmanlığı, Gottman Çift Terapisi, KDTD Derneği kapsamında Bilişsel ve Davranışçı Terapileri eğitimleri ve dernek kapsamındaki kongre dışında Mindfulness Enstitüsü altında MBCT (Mindfulness Basen Cognitive Therapy) Programı ve gönüllü olarak katıldığı MBSR (Mindfulness Based Stress Reduce) Programı dışında kısa süreli birçok kongre ve eğitime katılmıştır.

Yaşayan Kütüphane, CarrefourSA, BarınYurt Huzurevi, Ekol Psikoloji ve Moral Psikiyatri Kliniği'nde tecrübeler edinen Psk. Serpil ENDİRLİK şu anda online terapi yöntemiyle danışanlarıyla görüşmektedir.